

SAFE

MAGASINET⁰³

Medlemsblad for sammenslutningen av fagorganiserte i energisektoren. Nr 3 September 2007

**Livbåt- og helikopterberedskap:
Trygghet er et absolutt krav.**

Et rettferdig arbeidsliv

Innhold

3 2 5 3 4

- 3** Leder **5** Mannen som elsket Saga og aldri kjøper Hydrobensen
10 Seadrill - Seawell **12** Hver dag et smertehelvete
15 Sikkerheten må prioriteres i livbåtsaken **18** Livbåtberedskap og trygghet
20 Fremdriften for livbåtene vurdert **22** Tariffavtaler er spennende utfordringer!
24 Nyskapning: YS utvikler kurs for yngre seniorer **25** SAFE har passert åtte tusen medlemmer
26 Det var ikke dette vi drømte om **31** Ptil avdekket krise innen vedlikeholdsstyring
32 Nytt slipe- og kutteverktøy fra Safety Tools **34** Helikoptere viktigste evalueringsmiddel
38 Støyskadde piloter **40** Egenerklæringer i forsikringsselskapene **42** Juristens hverdag

Medlemsblad for sammenslutningen av fagorganiserte i energisektoren .

Ansvarlig redaktør Terje Nustad **Redaktør** Mette Møllerop. Telefon 51 84 39 09/95 73 57 10

Besøksadresse redaksjon Engelsminnegaten 24, Postadresse PB. 145, 4001 Stavanger. Telefon 51 84 39 00. Telefaks 51 84 39 40. E-post safe@safe.no

Layout og oppsett Melvær&Lien Idé-entreprenør **Trykk** Kai Hansen Trykkeri AS

UTGIVELSESPLAN Manusfrist /Utsendelse **Nr. 1** 10.02/10.04 **Nr. 2** 10.06/10.07 **Nr. 3** 10.08/11.09 **Nr. 4** 10.11/18.12

ANNONSEPRISER S/H 1/4 side kr. 2.500,- 1/2 side kr. 5.000,- **Hel side** kr. 7.000,-

For annonsering ta kontakt med: SAFE på telefon 51 84 39 09/51 84 39 00. E-post mette@safe.no
Kai Hansen v/Torfinn Hansen på telefon 51 90 66 02. E-post torfinn@kai-hansen.no

Leder

Hvem vil gå i takt med hvem og hvorfor?

StatoilHydro er fra oktober måned blitt det "nye" statsoljeselskapet som er operatør på norsk sokkel. Styret er på plass med den omstridte grådighetsdirektøren Eivind Reiten som styreleder. Han skal være konsernleder for et stort internasjonalt aluminiumsselskap, samtidig som han skal være styreleder for et enda større konsern innenfor en helt annen bransje. SAFE stiller et stort spørsmålstegn ved om slike verv virkelig kan kombineres på en forsvarlig måte? Hvis så er tilfelle, vil SAFE hevde at styreledervervet i StatoilHydro umulig kan være så ressurskrevende som enkelte måtte hevde. Det må kun være en påstand for å forsvare et høyt styrelederhonorar. Han vil vel i realiteten følge administrasjonens meninger og strategier og ha en rolle som en slags kvalitetssikring for eierne. Styret er sammensatt av personer som vil gå i takt med administrasjonen og de store eierens interesser. De har lite å bidra med i selve utviklingen av selskapet. Derfor bryr de seg svært lite om hva de ansatte måtte mene, noe som kom tydelig frem når samtlige av de ansattes representanter i Bedriftsforsamlingen i Statoil ikke så seg tjent med

Reiten som ny styreleder. En typisk styrerepresentant og "nyttig idiot" for direktørene synliggjøres klart når en person som Kjell Bjørndalen, forbundsleder i Fellesforbundet i LO, ikke vil støtte opp om de ansattes syn i valget av ny styreleder. Det i særdeleshet når det foreligger et oppsiktsvekkende og svært sjeldent utgangspunkt, nemlig at de ansattes representanter har en enstemmig innstilling. Bjørndalen velger å støtte opp om grådighetskulturens våpendragere, en kultur som samtidig anser hans egne medlemmer som en kostnadsbyrde som har og som bør få minst mulig. Leseren forstår og skjønner spillet når Bjørndalen i samme prosess ble valgt inn som et nytt styremedlem i StatoilHydro. SAFE gratulerer imidlertid de ansattes representanter i Statoil for et meget godt forarbeid og samhandling i denne sak. SAFE vil selvsagt også ønske Reiten og det nye selskapet lykke til videre, men vi vil følge dem nøye.

Hva vil nå skje med Petoro, de har nå mistet sin teknologiske kunnskapsbase relatert til feltutbygging og utvikling. De har forholdt seg til Statoil og Hydro sin kompetanse og deres løsningsforslag, for så å kunne vurdere disse opp mot hverandre for så å ta en beslutning. De ivaretar SDØE

og opptrer i samtlige lisenser og er for et skyggeselskap å regne i norsk oljevirkosomhet. Petoro er vel det mest betydningsfulle selskap i Norge når det gjelder avkastning og bidrag til den norske stat. Deres direktør er mest på banen når det gjelder kostnadseffektivisering, til tross for selskapets manglende driftsmessige kompetanse. Noe samfunnsansvar tar de ikke ut over å øke avkastningen for staten, koste hva det koste vil. Når det gjelder direktørens grådighetskultur med tilhørende opsjonsavtaler eller næringens fordyrende strategier, hører vi ingenting, da spiller de på lag. Nå ønsker de seg mer penger for å kunne bygge seg opp en bredere kompetanse. I dag har Petoro kun 60 ansatte, men vil som en konsekvens av fusjonen få en budsjettøkning for å kunne styrke sin stab. SAFE mener det er på tide at dette selskapet må synliggjøres og ansvarliggjøres i langt større grad enn hittil. Vi har vanskelig for å se at ikke dette selskap må utvikles til å bli et operatørselskap. Skal de kunne utfordre oljenæringen må de ha driftserfaring, og den smarteste måten må være å gi de monopol på haleproduksjon. SAFE har invitert Petoro til vårt landsmøte 31. oktober for å fremlegge sine planer og diskutere fremtidens utfordringer.

Vår kjære samarbeidspartner i Skottland OILC er i ferd med å ta noen dramatiske organisasjonsmessige grep. De vurderer nå å bli en del av National Union of Rail, Maritim and Transport Workers, RMT, som igjen er medlem av det engelske LO, TUC. SAFE er invitert over til en konferanse hvor sammenslåingen skal diskuteres før avgjørelsen skjer i en uravstemning blant OILC sine medlemmer. OILC har i alle år fått føle de fagforeningsfiendtlige reguleringer som gjelder på disse øyene. De sliter tungt og ser nye veier for å kunne få akseptable arbeidsforhold for organisasjonen og sine tillitsvalgte. De opplever mye av det samme som OFS gjorde i sin tid, og hvor vi søkte tilflukt i YS. OILC mener RMT har mye av den samme kulturen som har preget OILC, de forventer der å kunne fortsette sin stil med hovedansvar for oljeindustrien. SAFE er skeptiske til sammenslåingen, OILC har 3 000 medlemmer og går inn i et forbund med 75 000 medlemmer. Vil de på sikt bli nøytralisert og ufarliggjort, for hva vil TUC tillate? TUC truer allerede med å ekskludere hele RMT hvis planene iverksettes. SAFE tror det er et spill for galleriet: For oss er det viktig hva OILC mener og føler er rett strategi for dem. Vi vil støtte deres vedtak uansett, men vi forutsetter at fusjonen ikke vil skape hindringer for at vårt nære samarbeidsforhold skal kunne fortsette, selv etter et TUC-medlemskap.

Mannen som elsket Saga og aldri kjøper Hydrobensin

Tekst og foto: Mette Møllerop

Da Saga opphørte, sto valget av arbeidsplass mellom Hydro og PGS. Vidar Mostrøm valgte PGS og har aldri angret på det.

Mange lot seg friste av Nordsjøen og grep sjansen til å få seg oljejobb da tilbud og mulighet kom. Også Vidar Mostrøm, med bakgrunn som ingeniør innen elektronikk.

- Jeg begynte i Nordsjøen, på Ulafeltet, i 1988. BP var operatør og jeg hadde ansvar for telekommunikasjon og styresystemer.

I 1997 ble Saga den nye arbeidsplassen. Vidar dro til Singapore og var med på ferdigstillesen av Varg produksjonsskip.

- Det var en spennende tid. Mitt oppdrag i Singapore varte i sju måneder og jeg hadde hovedansvaret for oppstart av alle kommunikasjonssystemene ombord.

Sagaoppholdet varte imidlertid ikke lenge?

- Nei, det gjorde ikke det, dessverre. Sommeren 1999 var Saga en "sagablott". Hydro/Statoil sin "slakting" av Saga følte fryktelig urettferdig for mange av oss. Saga var et kjempeselskap å jobbe for. Vi hadde et trivelig arbeidsmiljø og selskapet hadde en kultur for korte

beslutningslinjer. Det var rett og slett et eventyr å jobbe der.

Det går rykter om dine preferanser når det gjelder kjøp av drivstoff etter "slaktet"?

Vidar ler. - Ja, det stemmer det. Min ensomme protest var å klippe Hydro-kortet mitt i to, og jeg har fortsatt til gode å kjøpe en eneste liter bensin på en Hydrostasjon. Jeg kommer aldri til å gjøre det heller.

Mange år som tillitsvalgt

Det var ønsket om å gjøre noe med saker som opplevdes urettferdige som fikk Vidar til å takke ja til verv som tillitsvalgt.

- Jeg begynte som tillitsmann i PGS sommeren 2002. Daværende tillitsmann Hans Ottar Moen ønsket å trekke seg, og ingen andre ville stille opp å utføre denne viktige jobben. I disse årene har jeg stått på barrikadene for folk og fe, kan du si. Paradoksalt nok var den første saken som tillitsvalgt rettet mot Vidars eget forbund OFS, samt Nopef.

Det gjaldt opprettelsen av Pertra, som var blitt ny operatør på Vargfeltet. Både Nopef / OFS var sterkt kritisk til at små oppkøplingsbedrifter skulle få bli operatør på norsk sokkel.

- Vi som jobbet der var imidlertid veldig glade i Pertra. Vi fikk en operatør som riktignok var liten, men som tok hånd om operatøransvaret på en meget profesjonell måte. Ledelsen var spenstig, gjorde ting annerledes, men gjorde det meget, meget bra. For oss som jobbet der, var det en lærerik periode.

PGS

Da Saga opphørte, sto valget av arbeidsplass mellom Hydro og PGS. PGS hadde da kjøpt Vargskipet og både Vidar og flere andre av de ansatte valgte PGS.

- Vi har ikke angret en dag på det valget, sier Vidar.

PGS hadde kjøpt opp Golar Nor og drev båtene deres. PGS var først og fremst opptatt av å hente ut penger for å redde seismikkflåten sin, og i jaget etter profitt valgte de også å selge Pertra til

Talisman Energy Norge. Talisman overtok Pertra 1. februar 2005 for den nette sum av 1 milliard kroner.

Golar Nor-ansatte var sterkt i mot dette salget. PGS hadde fått lov til å bli operatør på norsk sokkel via datterselskapet Pertra. Det å selge Pertra kan kun betegnes som galskap. Her var det aksjonærene som ville ha inn penger.

Det brydde seg ikke om arbeidsplasser, kortsiktig profitt kom i første rekke. Det viste seg raskt at de Golar Nor ansatte hadde rett. I løpet av seks måneder klarte Talisman å skipe ut verdier for 1,6 milliarder kroner fra Varg!

Til og med strykkandidater i matematikk på barneskolen forstår at Talisman gjorde tidenes røverkjøp ved å kjøpe Vargfeltet.

Talisman viste seg etter hvert å gjøre en god jobb?

- Ja, heldigvis. De har drevet feltet på en svært god måte og produserer i dag mer olje enn Hydro gjorde da de la ned feltet i august 2002. Det viser igjen hvor viktig det er at en slipper til nybegynnere med ambisjoner på norsk sokkel. La dem få prøve seg før en dømmer dem nord og ned.

Hvordan gikk det med Petrojarls status i denne perioden?

- Golar Nor ble som jeg sa kjøpt av PGS i 1999. Selskapet skiftet navn til PGS Production og PGS valgte å skille ut PGS

Production som et eget børsnotert selskap sommeren 2006. Selskapet fikk da navnet Petrojarl Production. Petrojarl fikk leve som selvstendig selskap i fem måneder før det ble oppkjøpt av Teekay. Dagens navn på selskapet er Teekay Petrojarl Production.

Hvordan slags type selskap er Teekay Petrojarl?

- I alle år har de blant annet satset på egne ansatte, ikke valgt å prioritere innleid arbeidskraft. Det er et stort pluss. Som tillitsvalgt er jeg glad for det, fordi forholdene blir ryddige, og de ansatte får et eierforhold til jobben sin og til selskapet. Det er viktig i dagens marked at selskapet har kontroll på ressursene sine.

Betyr det at også situasjonen for HMS er på et bra nivå?

- Ja, det vil jeg absolutt si. Petrojarl har vært et selskap som har vært flink til å drive vedlikehold på produksjonsskipene sine. Det har aldri vært vanskelig å få midler til å drive HMS-arbeid på et høyt nivå. Her har selskapet vært dyktig. Petrojarl må levere god regularitet og gode HMS-resultater for å ha oppdrag. Det er også nøkkelen til å få nye kontrakter.

Skammens ansikt

I forbindelse med at selskapet ble børsnotert, ble det innført opsjoner. Disse

opsjonsavtalene ble vedtatt innført 14 dager før selskapet skulle på børs!

- For oss er det helt uforståelig at det skal være nødvendig å få opsjonsavtaler for å gjøre en god jobb. Andre ansatte yter maksimalt for en vanlig fast lønn. Det har med etikk og arbeidsmoral å gjøre og er en selvfølge for folk flest. Hvem fikk opsjonsavtalene?

- Det var ca. 40 stykker i ledelsen som ble tilgodesett med opsjonsavtaler. Vi var mildt sagt rimelig skeptiske til dette og skrev en artikkel som fikk til overskrift "Skammens ansikt". Artikkelen ble sendt ut på både engelsk og norsk til alle selskapets ansatte, som på det tidspunkt utgjorde ca. 550 personer. Den belyste grådigheten i selskapet og ble selvfølgelig ikke særlig godt mottatt av ledelsen. På den samme tiden ble det laget en markering for de av selskapets ansatte som hadde opparbeidet seg 20 års ansiennitet. Gaven de ble "hedret" med var en "gullklokke" i plastdouble verdsatt til 100 kroner (Europris) og en forgyllt plastpokal til 94 kroner. Kontrasten til en ledelse hvor flere hadde meget kort fartstid, var grell! For de som ble hedret på dette viset ble det oppfattet som et hån mot både oss konkret og mot arbeidsfolk generelt. Det hadde vært bedre å avlyse hele markeringen. Artikkelen falt ikke akkurat i god jord, sa du. Ble det noe resultat av det?

- Ja, etter en liten periode med sjau og spetakkel, innså Teekay alvoret i situasjonen og valgte å gi 14 dagers lønn som ekstra bonus til alle som ikke fikk tatt del i opsjonsavtalene. Totalkostnaden for den ekstra lønnen utgjorde rundt to millioner US dollar.

Arbeidet med artikkelen var verd det?

- Ja, en få se det som en grei betaling for en helgs arbeid og en god porsjon med kjeft i etterkant.

Polakker i arbeid

Selskapet prøvde seg med polakker i fjor, forteller Vidar.

- I forbindelse med anbudsinnbydelse for malingsarbeid på Petrojarl 1/ Petrojarl Varg viste det seg at to av tre selskap som var med i sluttrunden benyttet østeuropeisk arbeidskraft. Den lokale SAFE klubben gjorde bedriften oppmerksom på at de ikke ville akseptere arbeidere som ikke snakket verken norsk eller engelsk. Det ville etter vår mening gå på sikkerheten løs. I tillegg til dette lå det i kortene at denne arbeidskraften ikke ville få de samme lønns- og arbeidsvilkår som norske malere har. Vi fikk stoppet arbeidet med regelrette anbefalinger om at dette var lite taks-tisk lurt. Selskapet ble også konfrontert med hva vi som tillitsmenn ville gjøre ved første og beste anledning dersom de valgte å ta inn noen av disse firma-

ene. Selskapet valgte å følge anbefalingene fra oss...

Ny jobb!

Tiden i Saga og alle variantene av og rundt PGS er over. 1. september begynte Vidar i ny jobb.

- Jeg prøver meg på noe helt nytt, og er sikker på at det blir en spennende utfordring og erfaring. Jeg har fått jobb som driftstekniker i Gas de France Norge. Det første som står for døra nå er byggingen av Gjøa-plattformen.

Hva slags plattform er det?

- Gjøa er en kopi av Kristinplattformen til Statoil, altså en halvt nedsenkbar plattform som ligger rundt 60 kilometer ut fra Florø. Plattformen skal få strøm fra land. Sammen med strømkabelen kommer det en fiberkabel, og det åpner for store muligheter for moderne, raske kommunikasjonsløsninger.

Hva blir din jobb?

- Jeg skal følge opp kommunikasjonsutstyret under byggingen. Jobben er ikke så ulik med den jeg hadde i Saga. I 2010 blir det forhåpentligvis vanlig offshore-rotasjon igjen.

Det er ikke småtterier i penger det er snakk om når plattformer av det formatet skal bygges. Rammen er satt til 27 milliarder kroner, forteller Vidar.

- Til sammenlikning kan du bygge 9.000 eneboliger til tre millioner kroner

stykket, for samme pris. Det sier litt om dimensjonene.

Trofast mot SAFE

Vidar er en av SAFE sine tillitsvalgte med et svært reflektert syn på valg av forbund.

- Ja, jeg har nok tenkt grundig gjennom valg av type fagforening. SAFE, eller tidligere OFS, er den fagforeningen i Nordsjøen som tar utfordringene på alvor. SAFE vil derfor alltid være mitt valg. Hva med utfordringer framover, i jobb og kanskje som tillitsvalgt igjen?

- Det gjenstår jo å se hvilke utfordringer jeg får framover, men de kommer nok. Du skal heller ikke se bort fra at jeg kommer tilbake som tillitsvalgt. Det er et viktig arbeid og det er utrolig tilfredsstillende å se at en oppnår resultater. SAFE er nesten alene om å organisere folk på Petrojarl 1 og Petrojarl Varg. Petrojarl 1 har 82 av 104 ansatte som medlemmer, Varg har 90 av 104. - Vi har bygd opp fagforeningene på båtene i løpet av disse årene og jeg går ut i fra at medlemmene våre må ha satt pris på det arbeidet vi har lagt ned siden

de slutter opp om foreningen vår.

Hva er den viktigste årsaken til at dere har fått den posisjonen, tror du?

- Folk skal alltid behandles med respekt, uansett! Det er nok det viktigste prinsippet i alt arbeid som har med mennesker å gjøre. Dessuten er ingen sak for liten. Føler noen seg urettferdig behandlet, så stiller den lokale SAFE klubben opp.

Ukependling

I en periode framover blir Vidar ukependler. Han har fått seg leilighet i Oslo, like ved Fornebo hvor prosjektkontoret

Foto: Petrojarl 1

for Gjøa er.

- Nå blir det hjemreise i helgene, men det skal gå greit det og for en periode. Hvor er "hjemme"?

- Det er på Sunnmøre, nærmere bestemt Langevåg.

Du er ikke født der vel, dialekten er ikke akkurat lokalisert til Mørekysten?

- Nei, jeg er født på Osterøy utenfor Bergen og flyttet til Sunnmøre i 1987.

Fortsatt titulerer jeg meg selv som asylsøker på Mørekysten.

Og elsker Ålesund FK?

- Ja, det må jeg innrømme at jeg gjør. Jeg er en ihuga ÅFK-fan og har klubbssangen som ringelyd på mobiltelefonen.

Har du andre interesser enn fotball?

- Det blir for det meste hus og hjem. Jeg er gift og har to døtre. De to jentene har nå flyttet hjemmefra, og dermed er oppfølgingen av dem i skole- og fritid et tilbaketog stadium.

Så mye annet har det ikke vært tid til, fordi jobben har tatt mye tid. Det har også arbeidet som tillitsvalgt gjort.

Vi har nemlig ikke hatt klubbleder på heltid, men delt på jobben. For oss har det vært viktig å beholde kontakten med arbeidet, arbeidsplassen og arbeidskameratene. Med både full jobb og verv som tillitsvalgt, ble det selvfølgelig travelt. Heldigvis har det vært en rolig arbeidsplass, ellers hadde det ikke fungert. Eller for å si det sånn; hadde Petrojarl vært som andre selskap innen

NR, hadde vi ikke fått det til. Vi har hatt et godt forhold til bedriften og når det gjelder personalpolitikken, har vi kalt en spade for en spade. Det har de tålt, og det skal de ha honnør for.

Konklusjonen er bra

- Jeg har hatt en fantastisk tid i Trondheim og en flott arbeidsplass på Varg. Malurten er enkeltpersoner i selskapets ledelse som uten tvil burde ha vurdert sine stillinger. De har til tider ført en

personalpolitikk som ikke holder mål i dagens arbeidsmarked. Slik arbeidstiltanken er i dag, må du være "på G" for å beholde den arbeidskraften du har. Til tross for det, har jeg hatt det skikkelig gøy. Det må være konklusjonen.

SAFE takker for flere års solid innsats som tillitsvalgt og ønsker Vidar lykke til i ny, spennende jobb!

Var det siste gang klubbmedlemmene var samlet på årsmøte i SAFE i Seadrill?

Seadrill – Seawell?

Tekst og foto: Mette Møllerop/ Seadrill

Brønntjenester-divisjonen i Seadrill vurderes utskilt i eget selskap.

”Opprettelsen av det nye selskapet vil bidra til et sterkere, dedikert ledelsesfokus på selskapets kjernevirksomhet, større fokus på strategiske muligheter, større stabilitet og forutsigbarhet og enklere tilgang til kapitalmarkedene. Det nye selskapet, som vil få navnet Seawell, vil bli opprettet som et selvstendig selskap. Seawell vil imidlertid være et deleid datterselskap av Seadrill, hvor Seadrill vil være majoritetsseier. Det nye selskapet vil få hovedkontor i Stavanger, Norge.” Dette skriver Seadrill på selskapets hjemmeside og fastholder at selskapets kjernevirksomhet fortsatt vil

være plattformboring, brønnintervensjon og ingeniørvirksomhet knyttet til oppdatering og videreutvikling av boremoduler. Videre skriver de at de ser for seg muligheter til betydelig vekst innen disse områdene og at også nye virksomhetsområder og nye geografiske områder er aktuelle.

Fagforeningene involveres

Fagforeningene og bedriften hadde fellesmøte mandag 27. august hvor saken om en utskilt divisjon for brønntjenester ble diskutert.

I møtet ble det fra bedriftens ledelse informert om at styret i Seadrill Limited

har bedt ledelsen se på mulighetene for å etablere forretningsenheten Brønntjenester som et eget selvstendig selskap. Den endelige beslutningen tas på Seadrill Limiteds neste styremøte i september.

Begrunnelsen for denne beslutningen er å bedre synliggjøre verdiene i brønntjenestedivisjonen og der igjennom legge til rette for å skape bedre vilkår og muligheter for videre vekst og verdiskapning.

- Det ble videre drøftet hva en slik etablering vil skape av endringer og muligheter for bedriftens ansatte, forteller SAFE sin klubbleder i Seadrill, Roy Alexandersen.

- I følge selskapets ledelse vil ikke etableringen skape bemanningsmessig overtallighet. Vi ble også enige om at fagforeningene skal være involvert i den videre prosessen.

Børsnotert selskap

Det blir faste installasjoner, kabeloperasjoner og engineering som skal danne grunnlaget for det nye selskapet.

- SEAWELL blir notert på Oslo børs, sier Roy Alexandersen. - Seadrill ønsker å være en majoritetsseier, så sann sett så blir vi et datterselskap av Seadrill. Det blir et eget bedriftsstyre med egne

arbeidstagerrepresentanter.

Hvilken tidsplan snakker vi om?

- Bedriften antyder og håper på at en offisiell fusjonering vil finne sted i oktober. Utover det vet vi foreløpig ikke så mye.

Dere vet med andre ord ikke så mye om konsekvenser foreløpig?

Nei, hva slags betydning dette får for klubben, våre medlemmer og hvilke grep vi må ta, det skal vi diskutere på et ekstraordinært klubbstyremøte torsdag 30. august.

Ekstraordinært styremøte

Foreningen avholdt ekstraordinært styremøte på torsdag 30. august der en ble enige om å sette i gang arbeidet med deling av klubben.

- Styret satte opp en handlingsplan som vi jobber videre etter, forteller Roy Alexandersen.

- Vi planlegger som om at bedriften gjør alvor av fisjonen.

Vet dere noe mer nå om konsekvenser for medlemmene i SAFE-klubben?

- Ja, litt mer vet vi nå. Ansatte på mobile enheter fortsatt tilhøre klubben i Seadrill, men med ny leder av klubben. Interimstyret i Seadrill-klubben består av fem medlemmer + tre varamedlemmer.

Medlemmer som er ansatt i brønntjenester, vil bli medlemmer i en nyetablert forening som kommer til å hete SAFE i Seawell. Interimstyret her består av sju medlemmer + to varamedlemmer. - Men enn så lenge jobber vi videre som en klubb, der vi har lederen av den "nye" Seadrill-klubben "i lære", forteller Roy.

Ekstraordinært årsmøte

25. og 26. oktober planlegger klubben et ekstraordinært årsmøte, der "deling" av klubben formelt og offisielt finner sted.

- Der vil vi også foreta en fordeling av aktiva og passiva. Vi kommer tilbake med mer info vedrørende innkalling til dette ekstraordinære årsmøtet senere. Hvordan vil dette nye selskapet se ut, har dere noen formening om det?

- Seadrill brønntjenester som blir til Seawell, har pr. i dag ingen landansatte. Ansatte på land som i dag jobber for brønntjenester, og er ansatt i Seadrill Management, vil bli overført til Seawell. De tar med seg de lønns- og arbeidsbetingelsene som de har i dag.

Ellers diskuterte vi og på et styremøte i uka som var, hvordan vi skulle forholde oss med hensyn til ansiennitet og hvor lenge en skulle være med på at de som vandrer mellom bedriftene får godskrevet full ansiennitet ved overgang til ny

bedrift. Dette er viktig å få på plass i enighetsprotokoller mellom bedrift og fagforeninger. Det må allikevel føyes til at det må gjøres avvik for de som skal over på West Phoenix som nå jobber på fast. Andre avvik kan være kollegaer som er utlånt på tvers.

Dette er en høyt prioritert sak for medlemmene?

- Ja, det er det. Firmaansiennitet er noe en har og skal ha respekt for og vi må være forsiktig med å gjøre egne avtaler.

Velferd og framtid

- Velferden for de ansatte offshore vil drives videre som tidligere inntil en deling er et faktum, sier Roy Alexandersen. Det vil bli et møte i velferdsstyret som diskuterer og behandler den videre håndtering av dette.

Og informasjon framover kommer kontinuerlig?

- Ja, det vil det gjøre. Vi vil ha ukentlige møter mellom bedrift og klubb og kommer tilbake med mer informasjon så snart det er noe nytt å meddele.

Arve Male tilbringer store deler av døgnet på et mørkt rom, der han hører på lydbøker. –Det er ikke noe godt liv, sier han.

Gullfaks B-arbeider ble alvorlig syk, takker SAFE for at han er i live: – Hver dag var et smertehelvete

-Tekst og foto: Per Lars Tonstad

I et mørkt rom ligger Arve Male (49) i en stol og lar dagene gå. Smertene i hodet er nesten ikke til på leve med. For noen år siden var han en lykkelig familiefar og oljearbeider på Gullfaks B. I dag er han uføretrygdet og vet ikke om livet noen gang blir normalt igjen.

-Jeg stod på kanten av stupet da fagforeningen SAFE hjalp meg i kampen mot leger og trygdevesen. Uten SAFE hadde jeg ikke hatt en sjanse mot helsebyråkratiet, sier Male.

Han har vært igjennom store operasjoner i hodet, og flere venter. Fortsatt klarer han ikke lese eller se fjernsyn.

Hverdagen er vanskelig, psyken svinger mellom fortvilelse og håp, resignasjon og kampglød.

Symptomene kom forsiktig. Hode-smerte, vondt i øynene, sliten og trøtt, og det ble bare verre og verre.

-Jeg beit tennene sammen og prøvde å jobbe. Jeg likte å være offshore. Jeg

hadde trent en del. Jeg var ung, det var ikke aktuelt å gi opp, forteller Arve Male.

Tabletter, flere tabletter

Tilstanden forverret seg. Fastlegen hjemme i Kristiansund ble oppsøkt. Legen mente han var anspent, og foreskrev tabletter. Det skulle bli mer

SAFEs Sten Atle Jølle og Arve Male i Kristiansund er blitt gode venner etter nært samarbeid for å løse Male gjennom helsebyråkratiet. –Uten SAFE hadde jeg bukket under, sier Male.

Hjemme i Kristiansund prøver familien Male å tenke positivt. Ekteparet blir snart besteforeldre. Men Arves sykdom er ikke leget, flere operasjoner venter.

medisiner, et helt arsenal av tabletter. Ikke noe hjelp.

-På et tidspunkt skjønte jeg at tablettenes nesten var farligere enn lidelsene mine. For å si det på godt norsk, jeg kunne bli dritings av tablettene, sier Male.

I 2003 var han sykemeldt og kom omsider til røntgenundersøkelse. Der ble det avslørt en prolaps og forskyvning i nakkevirvlene, og nervekanaler var for trange. Nye undersøkelser ble foretatt.

-Jeg mente det måtte være noe mer. Smertene i hodet var forferdelige. Og jeg reagerte kolossalt på værskifte. Kom det et lavtrykk, ble jeg helt kokkelimonke, forteller Arve Male.

Fastlegen ville fortsatt foreskrive medisiner. Forholdet mellom legen og Male ble anstrengt. Male følte at han ikke ble trodd og langt fra fikk den hjelpen han hadde krav på. Legen hadde bare ett forslag, tabletter, mer tabletter, andre tabletter.

-Banket spiker inn i hodet

-Jeg ville til ny undersøkelse på sykehuset. Ved en anledning ble det høylydt munnhuggeri mellom meg og legen. Han ville ikke gi meg rekvisisjonen på sykehusundersøkelse, vi sto der og tviholdt i hver vår ende av papiret. Det var helt absurd, sier Male.

Undersøkelsen viste at bihulene og kanalene rundt var grodd igjen av polyper. Smertene var uutholdelige.

-Av og til var det som om noen banket spiker inn i hodet mitt, sier Arve Male. Han og familien kunne ikke leve normalt. Arve sov nesten ikke, han kunne vandre hvileløst rundt i morgenkåpe, med solbriller og cap. Han fikk et eget rom, han kaller det bunkersen, som er blendet. Der ligger han i en stol og hører på lydbøker, ukene går sakte.

Etter hvert ble sykdommen også en økonomisk påkjenning. Perioden med sykemelding og full lønn utløp, det ble behov for å oppsøke trygdekontoret. Igjen ble det et frustrerende møte med en offentlig etat.

-Fastlegen lurte seg unne møter vi hadde avtalt, slik at trygdesaken trakk i langdrag. Heldigvis kom SAFE og Sten Atle Jølle inn i saken, og han presset og truet seg til en løsning for meg, sier Arve Male.

-Fantastiske kolleger

Omsider ble det også tid for operasjon i hodet. Inngrepet var risikabelt og smertefullt.

-Jeg ble bedre i hodet, men smertene i øynene forsvant ikke. Det var en enorm skuffelse, sier Male.

I samråd med SAFE byttet han lege. Han

fikk bedre hjelp. Og kan nå på et vis kontrollere smertene. Men flere inngreper venter, i verste fall må han igjennom en hodeoperasjon årlig. I sommer ble han uføretrygdet.

-Uten hjelp fra fagforeningen, hadde jeg bukket under for lenge siden. Statoil har også vært en forståelsesfull arbeidsgiver, Karin Milde har ordnet mye for meg. Og kollegene har vært fantastiske, de har ringt, sendt blomster og oppmuntret meg. Støtten har vært utrolig, sier Male.

Men møtet med helsesystemet har skremt kristiansunderen.

-Hvis du står aleine mot et slikt system, er du nødt til å tape. Jeg har måttet kjempe for alt. Det tok mange år før jeg fikk en diagnose. Kanskje trodde legene at det hadde rablet for meg. For smertene endret karakter, jeg hadde vondt der en dag, et annet sted neste dag. Det var nok forvirrende. Jeg lurte nesten på det sjøl også om det var meg det var noe galt med, forteller Arve Male.

-Må aldri glemme enkeltmennesket

Framtida vet han ikke så mye om. Han og kona skal snart bli besteforeldre, det ser de fram til. Økonomien er ordnet. -Vi har noe positivt å se fram til. Men både den fysiske og psykiske tilstanden svinger. Motbakkene er ikke fullt

Gullfaks B. Foto: Statoil

så tunge lenger, men det er ikke noe godt liv, langt ifra. Og det bitreste er å tenke på at jeg kanskje kunne ha vært helt frisk dersom jeg hadde fått riktig behandling på et tidlig tidspunkt, sier 49-åringen.

SAFE reagerte fort da nødropet fra Kristiansund nådde fagforeningskontorene på Forus. Sten Atle Jølle tok kontakt og har vært tre ganger på Nordmøre for å møte Male.

-Møtene med leger og trygdesystem gjorde jo bare mannen sykere. Dette var alvor. Fagforeningen er lite verdt dersom den ikke stiller opp for medlemmer som virkelig trenger støtte. Det er tilfredsstillende å se at vårt bidrag var vellykket. Fagforeningen må aldri glemme enkeltmennesket i sin kamp for å bedre arbeidsvilkår og -betingelser, sier Jølle.

Sikkerheten må prioriteres i livbåtsaken

Tekst: Mette Møllerop

Foto: Mette Møllerop/ Statoil

- Sikkerheten er viktigst, sier KHVO i Statoil, Peter Alexander Hansen. Sammen med SAFE sine tillitsvalgte både i Statoil og SAFE sentralt, gjør han det helt klart at det aldri vil bli aktuelt å gå for noe kompromiss i forhold til sikkerheten til oljearbeiderne.

I forbindelse med tester av livbåtene på Åsgard B er det avdekket svakheter med framdriften. Motorkraften kan være for svak ved dårlig vær og høy sjø, skriver Statoil på sin egen hjemmeside.

”Dette er normalt ikke noe problem for innretninger som har livbåter på begge sider. For innretninger som har

livbåter kun på den ene siden, kan det ved gitte forutsetninger, vindretning og bølgehøyde, medføre at livbåtene ikke oppnår tilstrekkelig framdrift bort fra innretningen.

- Da dette ble oppdaget for Åsgard B sine livbåter kontaktet Åsgards ledelse Marintek for å igangsette tester. Hensik-

ten er å avdekke konkret hva situasjonen er og ved hvilke værforhold det vil være nødvendig med tiltak, sier Øyvind Bratsberg områdedirektør for Halten Nordland.

Det er utført foreløpige tester på én båttype. Disse testene viser at ved gitte bølgehøyder og retning har livbåtene redusert fremdrift. Kompenserende tiltak for å opprettholde sikker drift blir derfor iverksatt. Bemanningen kan reduseres i forkant av perioder med ugunstige værforhold. Det vil bli vurdert om produksjonen vil måtte stoppes under særlig ugunstige værforhold.”

Nye tester

- Vi har allerede hatt to testfaser for livbåtene, sier Peter Alexander Hansen. I første fase ble skroget styrket, i andre fase ble den såkalte G-kraften avdekket. Nå skal altså framdriften og båtens motorkraft testes.

Var dette en kjent problemstilling for dere?

Foto: Åsgard B

15

Foto: Kristin

- Nei, dette kom overraskende på oss. Vi er ikke blitt informert om denne utviklingen i livbåtsaken av ledelsen og vi er selvfølgelig svært bekymret over situasjonen.

Det viser seg at heller ikke Petroleums-tilsynet var informert. Til Stavanger Aftenblad sier pressetalskvinne Inger Anda: ” - Vi er sterkt kritiske til at Statoil varslet oss først klokken 14.50 i går om dette. Forholdet ble jo avdekket allerede i februar i år. Vi vil i morgen be om redegjørelse om hvorfor selskapet ikke har gitt tilsynet beskjed tidligere, og hvordan de gir sikre evakueringsmidler.”

Tåler ikke bølger på seks meter

I februar ble Statoil klar over at båtene ikke hadde motorkraft nok til å takle seks meter høye bølger. Likevel har de ikke informert verken verneombud, tilsvalsvalgte, ansatte eller Ptil om situasjonen. Selv sier selskapet at det bare er et problem når bølgehøyden er over seks meter og rammer dessuten kun de plattformene hvor livbåtene settes ut fra den ene siden.

Til denne bagatelliseringen sier Peter Alexander Hansen at nesten alle plattformene som bruker denne livbåttypen har utsetning kun fra en side.

- Vi skal ha sikre forhold på våre arbeidsplasser og her firer vi overhodet ikke. Vi vet jo at vinteren normalt både gir dårlig vær og høye bølger, og det betyr at

evakueringsmulighetene ikke er gode nok. Konsekvensene kan derfor bli at ansatte sendes hjem fra plattformene. Hvor lenge kan denne situasjonen vare? - Det vet jeg ikke. Testene ved Marintek starter 3. september og selv om vi nok får svar på noen spørsmål i løpet av en måneds tid, vil testperioden totalt sett strekke seg over flere måneder. Det er 39 livbåter av typen FF48 fordelt på åtte installasjoner på norsk sokkel.

Bekymring i SAFE i Statoil

SAFE avdeling Sokkel er forståelig nok også svært bekymret for den vendingen livbåtsaken har tatt.

- Vi vil følge dette opp med krav om tiltak så snart som mulig ovenfor bedriften, sier HMS sekretær Bjørn Asle Teige i SAFE-klubben.

- Saken som er omtalt handler om

Åsgard B, men vi tror at det kan være like eller sammenlignbare situasjoner på andre plattformer vi har operatøransvar for. Kravet om at redningsmidler ute på plattformene til enhver tid skal være i orden og klar til bruk er absolutt, her er det ingen mulighet til å stikke hode i sanden og håpe at det går over. SAFE i Statoil har sammen med verneombudstjenesten fulgt livbåtprosjektet i hele perioden, og er meget skuffet over at selskapet/OLF har holdt tilbake den informasjonen som nå kommer frem. - Vi har etterspurt resultater og korrekt informasjon både i prosjektarbeidet og i UPN AMU, og videre oppfølging vil selvfølgelig bli gjort.

Saken kan bli en viktig prøvestein når det gjelder hva som kommer først; HMS eller økonomi. Vi mener at dårlig HMS/vedlikehold gir dårlig økonomi Vi blir

Bjørn Asle Teige

stadig påminnet om hvor viktig det er å gjøre tingene riktig første gang og her har vi kanskje en påminnelse som har en annen rekkefølge.

Etterlyser informasjon

- Også Stein Bredal, hovedtillitsvalgt i YS i Statoil er bekymret over mangelen på informasjon.

- Vi kan ikke akseptere situasjonen slik den er nå, sier Stein Bredal. Det er uholdbart å ikke få nødvendig informasjon, og situasjonen er en belastning for ansatte og familiene deres.

- Det er ikke hyggelig å sitte i en livbåt i utgangspunktet, og det skjer hver gang alarmen går. Når en nå dessuten vet at båten ikke har motorkapasitet til å komme vekk fra installasjonene i en krise, kan en tenke seg hvor vanskelig det føles for våre folk, sier Bredal.

Krav til standard

Verneombudstjenesten i Statoil har diskutert og vurdert hvilke framtidige krav til som forventes når det gjelder standarder for livbåter og evakueringsmidler på norsk sokkel.

På et møte i Petroleumstilsynet i september 2006, la vernetjenesten fram følgende innspill til nye standarder/krav til framtidige livbåter/evakueringsmidler:

- * Krav til styrke, egnethet, kvalitet, oppheng (faste og flytende innretninger)
- * Krav til stabilitet

- * Krav fremdrift
- * Krav til skyvkraft
- * Personellets/passasjerenes belastning v/stup -G krefter
- * Helsemessig belastning før og etter dropp (setedesign) seler/pannebånd
- * Plass til bære
- * Krav til evakueringsmidler/livbåter må holde ULS nivå
- * Opplæring av livbåtførere tilfredsstillende opplæring med reelt utstyr

Vi krever robuste standarder nå, krav til vedlikehold og testing.

Vi krever typegodkjenning.

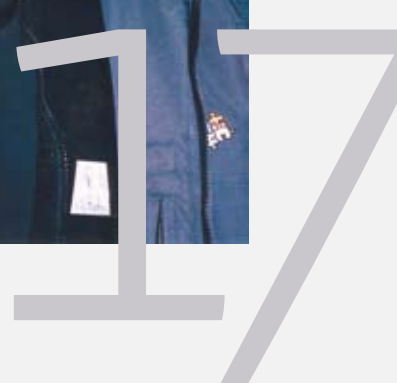

Øverst til høyre:

Stein Bredal.

Under: **Peter**

Alexander Hansen

Livbåtberedskap og trygghet. Et absolutt krav

Tekst: Roy Erling Furre 2. nestleder, SAFE

Over en årrekke har vi nå hatt tungt fokus på problemene som er avdekket ved livbåtene på sokkelen. Saken begynte å rulle da vår dyktige vernetjeneste på Veslefrikk avdekket

manglene ved livbåtene om bord. Båtene av typen Harding FF1000S ble klemt sammen av vanntrykket da båtene traff vannflaten ved et testdropp. Etter hvert som også andre

livbåtmodeller ble testet, viste det seg at de fleste livbåtene på sokkelen hadde svakheter og mangler. Selskapene opprettet et livbåtnettverk og prosjekt i OLF regi som har arbeidet med problemene som er avdekket. Ptil satte en frist for å gjennomføre utbedringene. Alle livbåtene ble testet og forsterket der det ble funnet mangler. Mye godt arbeid og teknologisk nybrottsarbeid er utført i livbåtprosjektet. Men er det godt nok?

Eksisterende regelverk og rutiner for testing av båter har vist seg å ikke holde mål. OLF miljøet arbeider med en standard som skal hindre fremtidige svakheter på livbåtkonstruksjonene.

OLF livbåtprosjektet

Nylig ble avslutningsmøtet i livbåtnettverket avholdt, og prosjektet ble nedlagt. Sluttrapportene er i posten i skrivende stund. Undertegnede har vært med i mange av møtene i livbåtprosjektet underveis. Tidlig i prosessen uttrykte SAFE bekymring for G-kreftene vi blir utsatt for når båten treffer vannflaten. Det tok lang tid før industrien erkjente at dette var et viktig forhold. Testing av G-krefter og tekniske forbedringer for å redusere belastningene på passasjerene, har blitt en viktig del av livbåtprosjektet.

Nye problemer med motorkraft:

I slutten av august ble enda et forhold avdekket der tester av livbåtene på Asgard B avdekket manglende motorkraft og fremdrift. Vi har tidligere vært bekymret for manglende motorkraft på livbåtene, etter tilbakemeldinger fra våre tillitsvalgte og verneombud. Disse bekymringene er også fremmet i møtene i OLF livbåtnettverket. 21. januar 2006 fremmet vi en protokolltilførsel til referatet over en rekke bekymringer vi ønsket skulle bli tatt på alvor. Bant annet anførte vi ”Motorkraft og livbåtenes egenskaper til å komme unna plattformen.
” som en av protokolltilførselene. Vi har fått eksempel fra våre klubber på at ved innkjøp av nye livbåter, har beslutning om tekniske løsninger og valg av motorkraft blitt tatt av selskapene uten involvering av vernetjenesten. Verneombudene forteller at de har deltatt på innledende møter for å gi ”inntrykk av arbeidstakermedvirkning”, men når prosessen skal gjennomføres, så skjer det uten deres reelle medvirkning. Straffen for dette kommer nå i ettertid, når det blir avdekket at livbåtene ikke har motorkraft nok til å komme seg bort fra plattformene i grov sjø og vind.

Forsking og utvikling

Vi ser at i kanadiske miljøer holder de på med et forskingsprosjekt der de ser på problemene fritt fall livbåter har med å komme seg bort fra plattformen. SAFE har oversendt informasjon om dette prosjektet til livbåtnettverket i OLF. Aker-Kværner holder også på med et utviklingsprosjekt for hvordan få livbåtene trygt bort fra plattformen med hjelp av et wiresystem som er festet i en bøye langt borte fra plattformen. Vi registrerer at oljeselskapene har tatt imot dette prosjektet med liten interesse. Når vi ser på videopptakene fra livbåt droppene, så ser vi at ofte kommer livbåtene baklengs opp av sjøen. Dette er ikke bra når det er dårlig vær. Vi har med andre ord enda et problem å løse. SAFE har også foreslått endringer i innretningsforskriften for å sikre at livbåtene kommer seg bort fra plattformen. På flere av de flyttbare innretningene har de bare de gamle lårelivbåtene. Dette er heller ikke akseptabelt. Vi må sikre at også disse båtene blir erstattet med mer moderne livbåtsystemer.

Konklusjon – kjøpe nye livbåter:

Det ser ut til at eneste farbare vei er å slutte å ”flikke” på de gamle livbåtene,

men heller å utvikle ny teknologi som er til å stole på. Deretter må alle de gamle lårelivbåtene, sliske- og drop- livbåtene skiftes ut med evakueringsmidler som tar i bruk dagens teknologi og kunnskap om sikker evakuering. Det er uaktuelt for SAFE og våre medlemmer å gå på akkord med livbåtsikkerheten. Jeg er sikker på at dersom det nå ramler flere lik ut av skapet, så vil en samlet sokkel sette foten ned og si stans – nok er nok!

Fremdriften for livbåtene vurdert

Statoil har samlet inn informasjon fra selskapets installasjoner på norsk sokkel, og vurdert om livbåtene på alle plattformene kan brukes i høy sjø og sterk vind. De fleste installasjonene har livbåter, som kan brukes som evakueringsmiddel under alle vær-situasjoner.

- Vi har vurdert alle livbåtene og installasjonene i forhold til muligheten for å komme seg vekk fra plattformen når kraftige bølger står rett mot livbåtene. Vi har også vurdert muligheten for at båtene kommer under plattformen og blir sittende fast, sier Tove Rørhuus, direktør for Helse, miljø og sikkerhet i Undersøkelse og produksjon Norge.

For installasjonene Sleipner B (ubemannet), Huldra (ubemannet),

Veslefrikk A og B, Snorre A og B, Heidrun, Kristin og Åsgard B innføres kompensierende tiltak for å sikre at alle kan evakueres i alle vær-situasjoner. Hver enhet arbeider nå med en konkretisering av tiltakene.

- Sikkerheten for mannskapene går foran produksjonen. De to siste vintersesongene har Statoil gjennomført kompensierende tiltak og i flere tilfeller redusert eller stengt produksjon for å ivareta mannskapets sikkerhet, sier Rørhuus. Tiltakene har vært å utsette vedlikehold på de ubemannede installasjonene i dårlig vær, og redusere bemanningen ved å trappe ned aktiviteten innen prosjekter og vedlikehold i perioder.

Vurderingen av situasjonen på de store betongplattformene på Statfjord, Gullfaks, Troll og Sleipner er basert på en studie utført for Statfjord i 1996 av Marintek. Konklusjonen er at fremdrift etter dropp ikke vurderes

å være et problem.

Dennis Lasse Dickhausen vil lede det totale arbeidet med livbåter i den neste fasen av prosjektet. Viktige oppgaver vil være å gjennomføre modellforsøk på alle Statoils båter, og samtidig være en viktig premissleverandør i industriens arbeid med å utvikle en ny kravspesifikasjon for livbåtene.

Statoils arbeid med livbåtene vil skje i tett samarbeid med vernetjenesten, myndighetene og andre operatører gjennom Oljeindustriens landsforening (OLF).

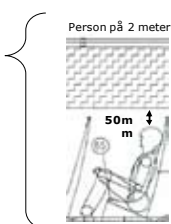
Ikke tilfreds

Verneombudstjenesten og de tillitsvalgte i Statoil UPN er ikke helt tilfreds med denne informasjonen spesielt med bakgrunn i henvisning til vurderingen av de store betongplattformene som igjen er basert på studier fra 1996. Den gang hadde man helt andre typer lårelivbåter og eldre teknologi/testlaboratorier og mindre kunnskap om livbåter.

De tillitsvalgte og verneombudstjenesten vil påse at selskapet ikke vil utfordre sikkerheten basert på ukvalifisert synsing, sier KHVO Peter Alexander Hansen.

"Livbåtsaken"

- Veslefrikk reduserer bemanningen (Har broforbindelse + konvensjonelle livbåter). Unntak gitt ut oktober
- Kristin reduserer bemanningen (Ingen livbåter, helikopter fast stasjonert på dekk fra 24/8, ikke i produksjon). Unntak gitt ut september forlengt ut oktober.
- Tester på Norsafebåter Statfjord nedbøyning maks 35mm (Klaring 50mm)
  - alle tester er ikke gjennomført.
- Ptil intern gjennomgang av regelverkskrav
  - Krav til Prototypetest og installasjonstest
    - Veil til IF 643 - Rabotka Kap 21 492 rednings- forskriften
    - IMO Res MSC 81(70) Part 1 og 2

PETROLEUMSTILSYNET

SAFE gir økonomisk og moralsk støtte til

”Bourbon Dolphin Støttegruppen”

Tekst: Roy Erling Furre 2. nestleder, SAFE

Den 12. april 2007 forliste fartøyet Bourbon Dolphin vest for Shetland. 8 mennesker mistet livet. 5 av de omkomne er fortsatt savnet.

Støttegruppen er i gang med sitt arbeid, og trenger all mulig hjelp, støtte og drahjelp. Støttegruppen vil med sitt arbeid hindre at tilsvarende ulykker skal skje igjen. Forbundsstyret i SAFE har derfor bevilget kr. 10.000,- i denne omgang til arbeidet. Vi oppfordrer også andre klubber, organisasjoner og bedrifter om å gi støtte, både økonomisk og moralsk. Styret i BJ Services har allerede fulgt opp anbefalingene og gitt kr. 5000,- i støtte. De som vil gi støtte kan ta kontakt med Toril Eidsvik Nygård på epost toril.nygaard@adsl.no eller telefon 913 07 135. Sett inn pengestøtten på kontonummer: 6550.06.17211 merket ”Bourbon Dolphin Støttegruppen”. Send støtteerklæringer til epost nygaard@adsl.no eller til postadresse: c/o Toril Eidsvik Nygård
Pilskogveien
6063 HJØRUNGAVÅG

Levard Olsen-Hagen vil ha landanleggene som ansvarssområde. Her er han sammen med klubbleder på Tjeldbergodden, Vegard Torset.

Tariffavtaler er spennende utfordringer!

Tekst og foto: Mette Møllerop

At tariffavtaler blir sett på som et spennende arbeidsområde, er nok en av grunnene til at Levard Olsen-Hagen vil passe godt inn i SAFE. Levard er ansatt som ny organisasjonssekretær/advokat med landområdene som spesialarbeidsfelt.

Etter å ha fordelt sine 40 år likelig mellom Sandnes og Oslo, er det nå Vestlandet som får glede av Levards kompetanse.

Levard vokste opp i Sandnes og er sønn av stortingspolitiker Gunn Vigdis Olsen-Hagen. Det innebar et politisk orientert familieliv hvor røtter og holdninger var knyttet til arbeider- og fagbevegelsen. Etter juristutdanning i Oslo ble det to og et halvt år i advokatfirmaet Storeng Beck og Due Lund.

- Det var spennende og lærerikt, men med et stadig press på fakturering og krav om inntjening til firmaet, følte

jeg det var riktigere for meg å jobbe med juridiske problemstillinger i andre sammenhenger. Det var en befrielse å begynne i YS og hjelpe medlemmer som hadde behov for det, og hvor den juridiske hjelpen er innbakt i medlemskontingenten.

Levard hadde først 12 år i Negotia, tidligere NOFU. I 2005 ble det Norske Meierifolks Landsforening (NML) som ble arbeidsplassen.

- Meieri er spennende nok det, en artig kombinasjon av mat og folk, men jeg syns nok tariffspørsmål og den type arbeidsområder er mer utfordrende. Det ble mye ostespising?

- Ja, jeg har nok smakt mer ost enn de fleste, ingen tvil om det. Jeg reiste rundt i hele landet for å holde meg oppdatert på strukturendringer i bransjen, og osten var selvfølgelig et naturlig innslag på matbordet. I tillegg til informasjon og reisevirksomhet var jeg redaktør av "Meieriposten", bladet til NML.

"Voksen" far

En liten gutt på to og en halv måned har endret livet betraktelig for Levard

og kona Elin Svensen. Å bli foreldre som godt voksne gjør at planleggingen i forbindelse med familie og aktiviteter får en annen prioritering.

- Heldigvis er det ganske uproblematisk å ta med barn på reiser og i andre sammenhenger, og selv om det er et nytt liv for oss, er det et veldig hyggelig forandring.

Var det årsaken til at dere ville hjem igjen?

- Jeg er ikke sikker på om Stavanger og Rogaland egentlig er hjemme. Det er jo blitt 20 år på hvert sted, men det er kjekt både for oss og for lille Gunnar å få mer kontakt med familie og slekt igjen.

Organisasjonsarbeid er viktig

Levard trivs med organisasjonsarbeid, ikke minst fordi organisasjoner er en viktig del av et levende demokrati.

- Uten organisasjoner ville samfunnet sett svært annerledes ut, og det ville ikke vært til det bedre. Dessuten er fagorganisasjoner en nødvendig forutsetning i arbeidslivet.

Hva tenker du om framtid og utfordringer i forhold til SAFE?

- Jeg håper SAFE vil vokse og bli enda sterkere og bedre for medlemmene. Jeg håper og at SAFE fortsatt vil være det tøffe fagforbundet slik det har vært til nå, at det blir oppfattet positivt av de andre i bransjen, og at de ser fordelen med å være med i en organisasjon som ikke er redd for å si i fra.

Er oljebransjen en særegen bransje?

- Ja, kanskje en bransje som er lite fellesskapsorientert. Det er nok stor forskjell innad i miljøene og sikkert også forskjell på land og sjø. Bransjen hadde ikke vært der den er i dag uten sterke fagforeninger, men det er det dessverre mange som ikke ser. Det er et paradoks at andre steder i verden blir folk drept for å prøve å danne fagforening, mens her finnes det folk som distanserer seg fra den oppgaven.

Vi har en utfordring?

- Ja, vi har det. Samtidig syns jeg SAFE har vært flinke til å ta både den og andre utfordringer. Jeg gleder meg til å ta fatt på dette arbeidet!

Nyskaping: YS utvikler kurs for yngre seniorer

Tekst: Klaus Færeveag

YS' nyutviklede bevisstgjøringskurs for de som er i ferd med å bli seniorer i arbeidslivet er omfattet med stor interesse. Det første prøvekurset avvikles i september, og NAV har funnet prosjektet så interessant at etaten har bevilget midler til to nye kurs i løpet av høsten 2007. De vil bli avviklet i osloområdet senere i høst.

- Det viktigste IA-målet er å øke den gjennomsnittlige pensjoneringsalderen i Norge. For å holde erfarne arbeidstakere lenge i arbeidslivet, må vi også rette oppmerksomheten mot yrkesgrupper og grupper av ansatte som er tilbøyelige til å pensjonere seg tidlig, mener Lillian Krokan, leder i YS' seniorråd. - Det finnes mange kurs for seniorer i aldersjiktet rundt 60, men så langt er det ikke mange som har utviklet et konsept beregnet for 45+-gruppen. Dersom forholdene blir lagt til rette kan de ofte ha 25 – 30 yrkesaktive år foran seg, spør hun.

- Vi vet at mange arbeidstakere blir slitne mentalt eller fysisk i årenes løp. Derfor er det viktig å få dem til å tenke igjennom egen arbeidssituasjon, ikke når de er i ferd med å møte "veggen" – da er det som regel for sent, men på et tidspunkt i livet hvor de selv kan gjøre noe med resten av yrkeskarrieren sin, fastslår Krokan.

72-åringen fra Kongsberg har bakgrunn som YS-tillitsvalgt og senere som perso-

naldirektør i Telenor. Hun er drivkraften bak YS' bevisstgjøringskurs, mener at et yrkesliv godt kan deles inn i faser, og at det aldri er for sent å lære noe nytt. Selv satte hun seg på skolebenken og fullførte en cand. mag.-grad (massekommunikasjon, statsvitenskap og offentlig rett) i en alder av 44 år.

- YS-kurset tar sikte på å gi hver enkelt deltaker ny bevissthet om seg selv. Hva er mine sterke sider og hva fremmer energi, og når blir den hindret. Det er avsatt god tid til refleksjon, til å bli klar over egne holdninger og å få øye på muligheter i det videre livet som yrkesaktiv. Jeg tror kurset også vil bidra til at den enkelte lettere vil kunne ta opp egne arbeidsoppgaver med sjefen, fortsatt faglig utvikling, eller å ta fatt på en utdanning han eller hun har ønsket seg eller savnet.

- Det sikreste med arbeidslivet er at det endrer seg kontinuerlig, kurset vil bidra til å få den enkelte til å senke skuldrene litt, men samtidig til å ta ansvar

for egen situasjon og utvikling videre, mener hun.

Lav kursavgift

Det aller første prøvekurset er lagt til Raumergaarden Hotell i Gjerdrum 18. – 19. september. Det vil bli grundig evaluert av 15 håndplukkede deltakere (som dermed også blir prøvekaniner), kursledelsen og en intern gruppe. Denne evalueringen vil virke inn på hvordan de to påfølgende kursene vil se ut. Også de går over to dager og starter 31. oktober og 20. november.

- Støtten fra NAV er selvfølgelig en fjær i hatten og bidrar til at vi kan holde en meget lav deltakeravgift på disse kursene. Det blir også spennende å se hvordan vi videreutvikler konseptet, det er foreslått at kursopplegget kan tilpasses slik at YS' 23 medlemsforbund skal kunne gjennomføre bevisstgjøringskurset enten på egenhånd, eller i samarbeid med andre forbund, forteller Lillian Krokan, leder i YS' seniorråd.

SAFE har passert åtte tusen medlemmer

SAFE fortsetter å vokse. Ved månedsskiftet juli/august var antall medlemmer kommet opp i åtte tusen. Også YS sitt medlemsantall øker, sier Tor Eugen Kvalheim, leder i YS.

Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund økte medlemstallet med over 3000 medlemmer i første halvår i år. Per 1. juli hadde hovedorganisasjonen YS 209 438 medlemmer, fordelt på 23 forbund som organiserer bredt og på alle nivåer arbeidslivet. Tallet på yrkesaktive medlemmer er nå oppe i 155 550.

- Det er godt å se at veksten i YS fortsetter, sier YS-leder Tore Eugen Kvalheim.

- Fra starten i 1977 har vi hatt en jevn tilflyt av både forbund og medlemmer, og tendensen ser ikke ut til å opphøre. Denne gangen er det naturlig å trekke frem to medlemsforbund. Begge driver et strategisk, og fremfor alt, oppsøkende rekrutteringsarbeid: SAFE har sitt fundament i oljesektoren og kan rapportere om nesten 30% flere yrkesaktive medlemmer enn hva de hadde ved forrige årsskifte. SAFE-kongressen i 2005 ga grønt lys for en bredt anlagt vervekampanje der flest mulig av medlemmene skulle aktivisere seg. Dette har gitt resultater, fastslår YS-lederen.

- Yrkestrafikkforbundet, YTF, runder nå 10 000 medlemmer. Forbundet, som i hovedsak organiserer i rutebilsektoren, torpederer myten om at det er vanskelig å organisere våre nye landsmenn. Jeg tror at klimaet og organisasjonsgraden i den delen av arbeidslivet innvanderne jobber i teller mye mer. YTF er for si del

ikke fremmed for å starte informasjonsarbeidet på samlinger før de fremtidige sjåførene er kommet til Norge. I begge YS-forbundene vet man også at etter perioder med storstilet rekruttering er det viktig å konsolidere arbeidet, på den måten sikrer man også vekst på lang sikt, sier han.

- Den jevne veksten gjør at YS fortsatt har like mange medlemmer i privat som i offentlig sektor, og en god bredde i sammensetningen gir YS den representativitet som en hovedorganisasjon i arbeidslivet skal ha. Samtidig håper jeg at vi har passert 210 000 når representantskapet markerer 30-årsjubileet til YS 16. og 17. oktober, sier Tore Eugen Kvalheim.

25

Det var ikke dette vi drømte om

Tekst og foto: Mette Møllerop

Når du ikke klarer mer i arbeidslivet, er du ingen ting verd. Da jeg begynte i oljå, trodde jeg at jeg var verden heldigste gutt, sier Jan Terje Bikjørn.

En unggutt fra Kvinesdal har ikke all verdens valgmuligheter når det gjelder jobb, hvis en da ikke velger å flytte, eller dra til sjøs. 17 år gamle Jan Terje Bikjørn valgte Øye Smelteverk i fire år. Smelteverket ligger i Kvinesdal kommune, rundt fem minutters kjøring fra Liknes, tettstedet som også er administrasjonssenter i Kvinesdal.

- På 70-tallet var det enten anlegg, småindustri eller reise på sjøen, sier Jan Terje. Jeg hadde akkurat tatt hyre på båt,

da oljen kom.

For en 21-åring var Nordsjøen et fristende alternativ med bra lønn og arbeidstid med skiftordninger som passet godt for folk som ikke hadde alt for lang arbeidsreise. Dermed var ikke valget særlig vanskelig.

- Ja du kan jo skjønne det var gulljevt med Nordsjøen. Åtte dager ute på jobb, åtte dager fri og etter tre turer hadde du friperiode på 24 dager. Jeg har aldri vært på en bedre arbeidsplass. De flyr deg til

jobb, vekker deg om morgenen, gir deg mat, gir deg kaffe og kaker, og flyr deg hjem igjen.

Men når du ikke klarer mer, hva da?

- Når du ikke klarer å være der mer, da er du ingen ting verd. Jeg var bare 47 år da jeg måtte slutte. Jeg ville ikke slutte, trodde jeg skulle klare å komme tilbake igjen etter to – tre måneder, men sånn gikk det ikke.

Litt småbruk

Planen var litt småbruk innimellom arbeidsøktene.

- Jeg hadde tenkt å restaurere noen gamle hus her på gården, våningshuset og eldhuset, blant annet. Meningen var å drive gardsturisme og holde på med noe som passet inn i forhold til friperiodene. Det har jeg gitt opp. Huset som ble restaurert leies ut i feriene, men det er det andre som tar seg av.

Jan Terje Bikjørn

Familien din da, hva skjedde med den?
- De pakket og dro, ganske fort. Du blir en belastning for alt og alle, og det er ikke mange som orker å leve sånn i lengden.

Hva syns du om det?

- Det verste er i grunnen at da de flyttet, var jeg faktisk glad til. Jeg slapp å gjøre meg til, prøve å late som jeg var bedre enn jeg var. Du er jo så sliten hele tida at du blir ikke noe hyggelig selskap. Akkurat det kjenner jeg og igjen fra røykerommet på plattformen. Der var det ikke mange folk. De fleste var slitne og gikk på lugarene. Du var for trøtt til å føre en fornuftig samtale og for trøtt til å ha sosial omgang med folk.

Gasslukkt

Fra smelteverket var Jan Terje vant med at gasslukkt betydde lekkasje og da gikk alarmen. På plattformene derimot, luktet det gass hele tida og det skulle du ikke bry deg om. Det var slik det var.

- Når jeg spurte om det, følte jeg at jeg stilte feil spørsmål.

Hvordan tror du gassen virket på dere?

- Det tok i hvert fall ikke lang tid før vi fikk trøbbel med søvnen. Det virket slik at du aldri følte du var utsovet, og når du sov, var du nærmest "bevisstløs". I tillegg fikk du hodeverk. I begynnelsen gikk det over når du kom ut i frisk luft, men etter hvert ble det kronisk. Det kjentes og ut som du fikk et slags

elektrisk støt, akkurat som en utladning i hjernen.

Forbud mot å snakke om gassen

Jan Terje Biktjørn og arbeidskameratene hans jobbet i gasslukta hele tida. Det betyr med andre ord en konstant eksponering. Dette skulle det ikke snakkes om, heller ikke med fagforeningens representanter.

- Vi ville fortelle historiene våre og erfaringen med gasseksponeringen på Ekofisk-komiteens årsmøte. Det fikk vi ikke lov til. "Dette er ingen arena for dere", fikk vi til svar.

Hjelpen fra den kanten har vært lik null. Hva med Øyvind Krovik, den ganske så frittalende lederen av Ekofisk-komiteen?

- Han fikk nok munnkurv. Vi regner vel med at han ble kjøpt opp av bedriften. På lik linje med andre?

- Ja, det regner vi med.

"Ullen" sykdom

Mange ønsket å fortelle familiene sine om hvorfor de er syke og hva slags sykdom dette er, men det var ikke så lett når en ikke visste hva en feilte.

- Vi får bare en uføretrygd, men ingen diagnose, sier Viggo Hortmann, nå 61 år, uføretrygdet som 50-åring. På lik linje med Jan Terje var han mekaniker.

- Mitt hovedarbeidsområde var på ventil, mens Jan Terje jobbet mest med turbinene. De som jobbet med produk-

sjon hadde måleutstyr for alt mulig. Vi hadde ingenting.

Viggo begynte i Phillips som 31-åring, Jan Terje var 21 år.

Mange av dem som jobbet i Nordsjøen var gamle sjøfolk. De var vant til å jobbe hardt, vant til å stå på, så de sparte seg ikke.

- Slik var det jo med oss og. Vi var heldige som hadde fått jobb der ute, og da gjorde vi selvfølgelig vårt beste.

Hva sier familien din?

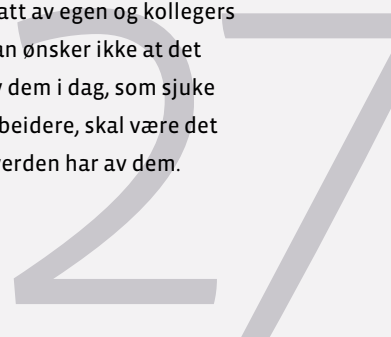
- Det er vanskelig for dem, selv om de har innfunnet seg med situasjonen. Jeg er nok ganske ustabil, selv om jeg forsøker så godt jeg kan å være omgjengelig og hyggelig. Det er ikke lett, og det er jo alltid de nærmeste som lider.

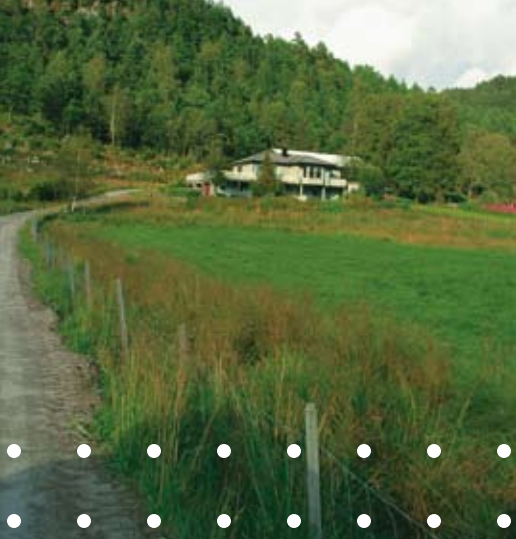
Viggo var først et par år i Schlumberger, så et år i North Sea Drilling.

- Det var et godt år, sier han. - Deretter ble det 20 år i Phillips. Jeg var også med på den første prøven på Friggfeltet.

Jan Terje: - Det er for galt at vi skal bruke så mye tid på å nøste opp i dette. Vi har ikke all verdens overskudd og burde brukt dagene til hyggeligere ting med den helsen vi er blitt belemret ned nå. I stedet bruker vi dagene til å slåss for sakene våre og informere omverden.

Jan Terje er opptatt av egen og kollegers arbeidsmoral. Han ønsker ikke at det bildet folk har av dem i dag, som syke og skadde oljearbeidere, skal være det eneste bildet omverden har av dem.

- Før gjorde vi en god jobb, vi hadde høy moral og fokus på arbeidet. Vi elsket jobben vår og var stolte over innsatsen vår. Det er et langt sprang fra den tida og fram til i dag. Da vi ble syke, var vi ingen ting verd lenger. Viggo er enig. - Vi var så ærekjære. Vi jobbet for plattformen, for arbeidsgiveren, for Norge. Vi var stolte og glade over å få lov til å være med på dette oljeeventyret. - Ja produksjonen var alfa og omega. Driftsregulariteten var viktigst, legger Jan Terje til. - Jeg er sikker på at de visste at vi ble eksponert, sier Viggo. Allerede tidlig på åttitallet fikk jo folk rare symptomer. Jeg

hadde aldri vært sjuk før, så plutselig feilte jeg alt mulig rart.

- Men vi skjulte det godt, legger Jan Terje til.

Var det flaut å si det til kollegene?

- Nei, ikke akkurat flaut, men om du har diaré eller kaster opp en dag, noe som var et ganske vanlig symptom, så driver du ikke og forteller det til arbeidskameratene. Jeg begynte å blø i tanngarden, men det forteller du heller ikke. Det er jo ikke vondt, du forstår ikke hvorfor det skjer, og det går jo over, i hvert fall i begynnelsen.

Et annet liv

”Du har jo ikke mistet vett og forstand”,

sa legen, ”du må jo kunne brukes til noe?”

Jeg svarte: ja, helt klart. Legen spurte: ”kan du kjøre bil” Jeg bekreftet at det kunne jeg. Legen spurte om jeg kunne kjøre mat til gamle folk. Jeg svarte: ja, når skal de ha mat?

Det viste seg at til og med det var vanskelig. Jeg klarer ikke å holde meg våken når jeg kjører. Jeg må ha så mange soveperioder at ikke engang matkjøring til gamle var mulig, forteller Jan Terje.

- Da vi fortsatt var i arbeid, gjaldt det å være kreativ for å opprettholde produksjonen. Nå må vi være kreative for å holde oss selv i gang.

Mye må velges vekk for å klare seg i gjennom dagen.

Hva velger du vekk?

- Hvis en kompis ringer og spør om vi skal dra ut å ta krabbe, kan jeg verken svare ja eller nei. Jeg vet aldri hva jeg klarer før tidspunktet er der.

Du velger vekk alt stress, og i et eventuelt forhold vil det bli problematisk. Du skal jo dele på arbeidsoppgavene, ikke sant? ”Kan ikke du slå plenen?” Eller, ”kan ikke du ta oppvasken, eller ta ut av vaskemaskinen, eller støvsuge?” Det kan du ikke, i hvert fall ikke nå, men kanskje om to timer. Kroppen er liksom ikke din lenger, den er ikke med deg lenger. Jeg har opplevd at legen foreslår at du

Hans Arne Berget

kommer deg til psykolog og vil gi deg lykkepiller. Jeg spurte ham hvilket sel-skap han var selger for!

Det blir mye ”pigger ut”, etter hvert. Du føler deg nesten som et pinnsvin.

-Galgenhumoren er motoren, men det blir ikke mye humor og glede ellers, bekrefter Viggo.

Hans Arne Berget var unntaket

Unntaket som klarte å glede seg over det meste var Hans Arne Berget. Han hadde innfunnet seg med sin skjebne og ønsket bare at sannheten om arbeidsmiljøet på oljearbeidsplassene skulle komme fram. Han sa ofte at det ikke var dette han hadde tenkt seg, men var glad for at han i hvert fall fikk leve på overtid. Dødsdommen hadde han fått flere måneder tidligere.

Da han døde fredag 13 juli, seks uker etter at SAFE magasinet fikk pratet med ham, var både humor og ironi inntakt.

- Se her har du medisinhaugen min, sa Hans Arne og lastet opp en pillmengde så stor at det så ut til å kunne dekke medisinerbehovet for en hel sjukehusavdeling.

- Det er for sent å gjøre noe med denne medisineringen nå, men dette har ikke gjort sykdommen bedre, snarere tvert i mot.

Har du fått noen diagnose som sam-

svarer med medisinerne?

- Ikke i begynnelsen, men i dag, når det for så vidt er for sent, er det konstatert kreft i magesekk og tolvfingertarm, dette er operert og det meste er fjernet. Til slutt ble det leverkreft.

Hans Arne arbeidet som prosessetekniker og med vedlikeholdsarbeid. Som de øvrige oljearbeiderne sto han på og deltok i det meste, både arbeidsmessig og sosialt.

Etter 18 års ansettelse ble han syk.

- Det begynte med influensafølelse uten at det egentlig var det. Du ble lemster og stiv i muskulaturen, som om du har gangsperr, du er trøtt og hviler, men

hvor mye du enn hviler, så blir du ikke uthvilt. Du får hodepine som til slutt blir konstant, og du har stadig hjertebank og plunder med hjerterytmen.

Du ble heller ikke tatt på alvor når du beskrev symptomene for legene?

- Nei, jeg gjorde ikke det. Ingen av oss gjorde jo det, så der var vi i samme båt, alle sammen.

Hans Arne var opptatt av at informasjonen om oljearbeidernes situasjon måtte komme ut.

- Saken er viktig og dette må det skrives og snakkes om, ellers vil dårlig arbeidsmiljø fortsatt ødelegge folks helse. Jeg har ikke krefter å bidra med lenger, men

de andre her klarer sikkert å holde ut litt til. Hans Arne ler litt. – Det er ganske irriterende at oljeselskap, forsikringsselskap og myndigheter skal bli kvitt meg før jeg får snakket ferdig og fortalt min historie til mange nok folk. Men sånn er det, dessverre. Det bestemmer vi ikke over selv..

Minneord fra oljearbeiderne

Hans Arne Berget ble gravlagt onsdag 18. juli i Søyland Kapell i Flekkefjord. Kapellet var fullt av tidligere oljearbeidere som og hadde forfattet et minneord til sin tidligere kollega.

De avsluttet minneordet med denne siste hilsenen:

”Vi tidligere arbeidskolleger føler savnet etter Hans Arne som gikk så altfor tidlig bort.

En siste hilsen og tanker går til Hans Arne Berget, men også hans nærmeste og pårørende.

På vegne av alle arbeidskollegaer og medlemmer i ALF Avdeling Offshore. Sigmund Aven, Jan T. Biktjørn, Jan Erik Tandberg”.

Vi ønsker alle fred over hans minne.

Kafkas ”Prosesen”

Jan Terje Biktjørn, Viggo Hortmann og mange, mange flere sitter igjen med en rekke ubesvarte spørsmål:

Hvorfor tok utredningene på Haukeland slutt?

Hvorfor manipuleres målingene som leveres Yrkesmedisinsk Institutt?

Hvorfor ble arbeidskolleger satt ned i lønn og mistet ansiennitet når de engasjerte seg for HMS-situasjonen på jobben?

Hvorfor fikk de medisiner og lykkepiller mot depresjon?

Hvorfor ble det ikke slått alarm når så mange ble syke?

Hvorfor hemmeligholdes måleresulta-

tene og kjemikalieoversikter den dag i dag?

Hvorfor ble skadde oljearbeidere innlagt på mentale institusjoner i stedet for at de og arbeidsmiljøet ble tatt på alvor?

Er det Kafkas ”Prosesen” vi snakker om? Er vi ikke i Norge hvor vi har et demokratisk system og en bedriftshelse-tjeneste som tar folk på alvor?

- Nei, det var slett ikke dette vi drømte om, sier Jan Terje og Viggo.

Ptil har avdekket krise innen vedlikeholdsstyring

Tekst: Roy Erling Furre 2. nestleder, SAFE

Vi har gjennom siste tids tilsynsrapporter sett at flere og flere selskap får skarp kritikk fra Ptil over mangler knyttet til vedlikehold av innretningene på norsk sokkel. Forholdene knyttet til dødsulykken på Brent Bravo på britisk sokkel og brannen på BP Texas raffineriet avdekket også der alvorlige mangler til vedlikehold. Derfor er vi på tå hev når det gjelder vedlikehold.

På et møte hos områdeutvalg operatør spurte jeg hva som er aktuelle problemstillinger. De trakk umiddelbart frem mangler knyttet til vedlikehold.

Da Ptil la frem en samlet oversikt over manglene på forrige møte i sikkerhetsforum, sto det klart for meg at dette er nærmest en skandale. Ptil har ført tilsyn med Statoil, Transocean, ExxonMobil, ConocoPhillips, og Hydro. Hos samtlige 5 selskaper er det funnet alvorlige mangler.

Det var tydelig at selskapene har prøvd å holde frem en nypusset HMS fasade. Ptil har sett bak fasaden, og tatt selskapene med buksene nede. De har ikke gjort jobben sin! Funnene som er gjort omfatter blant annet:

- Mangelfull klassifisering
- Mangelfull dokumentering
- Mangelfull bruk av klassifisering
- Mangelfull kontroll med utestående vedlikehold
- Mangelfull kompetanse

Ptil reagerer også på at selskapene åpenbart har problemer med å

kommunisere faget vedlikehold!!

Tidligere var det egne stillinger som hadde ansvaret for vedlikehold. Disse er nå tydeligvis effektivisert bort, og vedlikeholdsoppgavene er venstrehåndsarbeid i tillegg til andre oppgaver. Vi har tidligere hørt om stillingsannonser på vestlandet der man søker etter ”kokekyndig maskinist med kystskippereksamen”. Vi kan ikke tillate at oljeselskapene begynner på samme måte med sikkerhetskritiske operasjoner i petroleumsvirksomheten. Det er åpenbart at næringen selv må rydde opp i disse problemene.

Områdeutvalg operatør viste også til eksempel der man skjulte vedlikeholdsproblemer med å flytte på datoen for når vedlikehold skulle vært utført. Vi forventer at næringen straks går i gang med å bygge kompetanse på vedlikehold, og sette fokus på rekruttering

framfor bare hvordan de skal bli kvitt folk. Effektiviseringsjaget og behovet for å stimulere aksjemarkedet med stadige meldinger om kostnadskutt, har medført at dårlige beslutninger i hvordan næringen skal drives. Ledelsen i selskapene må tvinges til å tenke langsiktig, og til å tenke på hva som er det beste for landet og selskapet på lang sikt, og ikke bare være opptatt av hvordan de skal tuske til seg opsjonsgevinster på kort sikt. Kvartalstyranniet kan ikke få lov til å styre prioriteringene på vedlikehold og andre sikkerhetskritiske beslutninger.

Oppfinner Reidar Otto Olsen i Safety Tools viser noe av verktøyet som er utviklet.

Foto til høyre: Eksempel på verktøysutforming

Teknologisprang for bedre arbeidsmiljø. **Nytt slipe- og kutteverktøy fra Safety Tools**

Tekst og foto: Halvor Erikstein

Safety Tools kutte- og skjæreutstyr har fått toppkarakter av det svenske Institutet for Kemisk Analys, Norden. Siden uttestingen er utført av professor Gunnar Skarping og dosent Marianne Dalene, er det ingen tvil om det faglige.

Ved bruk av vanlig kutte- og skjæreutstyr på malte flater vil det dannes så mye friksjonsvarme at malingen spaltes (termisk dekomponering) til en mengde helsefarlige kjemiske forbindelser. Spesielt ble det dokumentert at polyuretan ikke spaltes til isocyanater. Verktøyet gir ikke gnister, og bruken er klassifisert som kaldt arbeid. Allikevel sliter selskapet med å få solgt verktøyet som fagfolk i bransjen mener er en revolusjon innen arbeidsmiljø.

Jeg har i snart 20 år som yrkeshygieniker vært opptatt av helsefarene ved varmt arbeid. Personlig har jeg aldri tidligere opplevd et nytt verktøy som til de grader forbedrer arbeidsmiljø og sikkerhet. En kan trygt kalle dette verktøyet et teknologisprang for bedre sikkerhet og arbeidsmiljø.

Derfor er det trist at tregheten med å ta i bruk utstyret. Jeg tror dette er et eksempel på at arbeidsmiljøet har vært en taper i oljeselskapenes overgang til adferdsbasert sikkerhet. De siste årene

har selskapene brukt mange millioner på "adferdstrening". Riktig adferd som vises ved holding i gelenderet ved trappegåing ("trappologi"), og slagord som "Din adferd – vår sikkerhet" har tatt oppmerksomheten bort fra det kjemiske arbeidsmiljøet.

Innen adferdsbasert sikkerhet er det liten plass for forbedring av utstyr. Forkynnelsen har vært at endret adferd er det viktigste tiltaket. Jeg mener mangelen på entusiasme for det nye verktøyet er en skam. Det er et stort tankekors at de samme selskapene som er så opptatt at sikkerheten ved trappegåing, er så passive når det kommer til teknisk forbedring.

Luftvegsplager

Astma som oppstår eller forverres av forhold på arbeidsplassen er i en rapport fra Direktoratet for arbeidstilsynet er beregnet til å koste samfunnet flere milliarder årlig. Dersom malingen inneholder polyuretan, vil isocyanater som er de mest astma og allergiframkallende

stoffene vi kjenner, bli frigjort i store mengder ved varmt arbeid. Dette vil være en av hovedbidragene til luftvegsplager hos sveiser, mekanikere og overflatebehandlere.

Diabetes

Fortsatt er kunnskapen om eksponering ved varmt arbeid svært begrenset. Alle malingsprodukter og belegg vil danne giftige stoffer ved varmespalting. Eksempelvis vil epoxymaling friggi den kjemiske forbindelsen bisfenol A. Denne opptrer som en hormonhermer (påvirker insulinproduksjonen). Utlekking av bisfenol A fra hermetikk og plastprodukter mistenkes være en kraftig bidragsyter til økningen av diabetes hos verdens befolkning. Jeg mener det er på høy tid å undersøke om røyken fra termisk dekomponert maling også gir bidrag til diabetes hos de som utfører varmt arbeid.

Tungmetaller

Mange malinger og belegg inneholder store mengder tungmetaller som giftig bly og krom. Den svenske studien viser

at verktøyet produsere mye mindre fint støv enn tilsvarende arbeid utført med vinkelsliper. Dermed blir miljøet rundt mindre forurenset, og avfallet lettere samlet opp til spesialavfallsbehandling.

Hvite fingre

I Norge er det liten kunnskap og oppmerksomhet omkring hånd- og vibrasjonssyndrom (HAV). HAV opptrer som forstyrret følesans i fingre og hender (nummenhet og prikking), smerte eller ømhet i hånd og håndledd og hvite fingre (likfingre). Håndholdt verktøy som vinkelsliper og nålepikker utsetter operatører for svært skadelig vibrasjon. I England følges dette opp med krav til begrenset brukstid for utstyr som vibrerer. På dette området kan Safety Tools dokumentere kraftig forbedring. er Støyen er i forhold til bruk av vinkelsliper også kraftig redusert. I tillegg elimineres de livsfarlige prosjektilene som dannes fra utstyr som rotere med 10000 vis av omdreininger.

Arbeidsmiljøloven

Det er sørgelig at til og med utstyr som til de gradene gir en forbedring, skal blitt møtt med industriens sedvanlige lunkenhet til nyvinning. Jeg synes dette på en trist måte demonstrere det ironiske i at petroleumsvirksomheten som er så avansert på tung teknologi,

kan være så primitiv i sin behandling av arbeidsmiljøet.

Etter min mening kan det ikke være frivillig om arbeidsgiverne skal ta i bruk denne nye teknologien. I Arbeidsmiljølovens § 4-1 kreves det at; Arbeidsmiljøet i virksomheten skal være fullt forsvarlig ut fra en enkeltvis og samlet vurdering av faktorer i arbeidsmiljøet som kan innvirke på arbeidstakernes fysiske og psykiske helse og velferd. Standarden for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø skal til enhver tid utvikles og forbedres i samsvar med utviklingen i samfunnet. Jeg mener at denne paragrafen med krav til fullt forsvarlig arbeidsmiljø og forbedring, må kunne benyttes av Petroleumstilsynet og Arbeidstilsynet til å pålegge selskapene og ta i bruk det nye verktøyet.

Bakgrunn

Sonderingsmøte for prosjekt. 13.02.2004
Eksposering, sykdom og forebygging hos konstruksjons-, verksteds- og vedlikeholdsarbeidere i petroleumsnæringen.
<http://www.safe.no/news.cfm?id=22824>

Astma koster milliarder

Astma som oppstår eller forverres på grunn av forhold på arbeidsplassen kostet samfunnet

1,9 milliarder kroner i 2005. Arbeidsmiljøtiltak er eneste kur mot dette milliardsluket.

<http://www.arbeidstilsynet.no/c26985/artikkel/vis.html?tid=42771>

Informasjon fra HSE (engelske arbeidstilsynet)
Hand-arm vibration
Advice for employees
<http://www.hse.gov.uk/pubns/indg296.pdf>

Har arbeidstakerne som er involvert i fjerning og opphogging et forsvarlig arbeidsmiljø?
Halvor Erikstein innlegg på Petroleumstilsynets seminar om opphogging og fjerning av plattformer. 12.12.2006
http://www.ptil.no/NR/rdonlyres/7A7CBA3B-5F3A-4D21-8FBC-1CF04BFDD7D/12353/resentasjonfraSAFE_fjerningsseminaret2.pdf

Litt om "Trappologi"
<http://www.safe.no/news.cfm?id=83461>

Helikopter viktigste evalueringsmiddel

Tekst: Mette Møllerop

Foto: Mette Møllerop/ Morten Stoltz Hanssen/ Stein Agnar Kristoffersen

- Helikopter er satt opp som primærevakueringsmiddel i Nordsjøen, sier KHVO i Statoil, Peter Alexander Hansen. - Båter regnes som sekundærmiddel, men begge deler er nødvendige og utfyller hverandre.

I dag har oljeindustrien tilgjengelig fire helikoptre på norsk sokkel. De er stasjonert på Oseberg, Heidrun, Statfjord B og Ekofisk. I tillegg er det et helikopter som deles mellom norsk og britisk sokkel. Det dekker Volve, Glitne

og Sleipner.

- Periodevis har vi dessuten et sjettede helikopter i sving, sier Peter Alexander Hansen. Det er stasjonert i Hammerfest når det er aktivitet der.

Det kommer også et nytt helikopter i

2008. Det skal på plass i Florø, og blir dermed det sjuende som går inn som en del av sikkerhetsopplegget for oljeindustrien til sjøs.

Også redningstjenesten er en del av helikopterberedskapen.

- Ja, det er riktig sier Peter A. Hansen. Den nasjonale redningstjenesten har seks helikoptre stasjonert i 330 skvadronen.

Kortere reaksjonstid

Fra 2008 vil alle maskinene ha en reaksjonstid på 15 minutter for å komme i gang. I dag varierer reaksjonstiden. Noen har et kvarter i dag, mens

helikopteret på Ørlandet i Trondheim har rundt en time.

Halten Nordland

Områdeberedskapen i Halten/Nordland (HNO) er et samarbeid mellom operatørene Statoil, Shell og Hydro. Områdeberedskapen her består av et All Weather Search and Rescue (AWSAR) redningshelikopter og et beredskapsfartøy med helikopterdekk. Helikopteret er et Super Puma LI og er stasjonert på plattformen Heidrun. Dette helikopteret hører til den gruppen som klarer seg med 15 minutter utrykningstid. Om nettene må de opp i 25 minutter. Det er Norsk Helikopter som har operatøransvaret her.

Besetning

En SAR-sykepleier, to piloter, en tekniker/heisoperatør og en redningsmann utgjør en besetning. Alle SAR-sykepleierne som tilhører HNO, er anestesisykepleiere og ansatt i hundreprosentstilling i Statoil. De øvrige besetningsmedlemmene er ansatt i Norsk Helikopter.

Område

Helikopteret og besetningen har ansvar for et stort og langstrakt område. Det er lang transporttid til land, pasienter flys til sykehusene i Trondheim eller Kristiansund og flytiden er rundt en time og ti minutter fra Heidrun.

Krevende arbeid

Beredskapstjenesten er krevende både fysisk, mentalt og faglig sett. For sykepleiernes del, er opptakskravene knallharde. Fra opptaksprøven ble følgende forutsetninger vurdert: en svært grundig medisinsk test, fysisk test som omfattet både styrke og utholdenhet, med bæring av bære på 80 kilo, minst 25 push-ups og minst 30 sit-ups, og tre tusen meter testløp måtte tilbakelegges på mindre enn 15 minutter. I tillegg kom gode engelskkunnskaper, teknisk forståelse, forsvarsmekanismer, logisk tenkning, koordineringstester og lignende. Som avslutning ble det arrangert panelintervju som psykologitjenesten i forsvaret ledet i samarbeid med områdelege for HNO, plattformsjef og personalleder fra Statoil. Det resulterte i ansettelse av tre anestesisykepleiere.

Arbeidsoppgaver

Hovedoppgaven for redningshelikopteret er å være i 24-timers beredskap, klare til å rykke

ut på ambulanseoppdrag, søk og redningsoppdrag, medisinsk assistanse, evakuering og oljevern. Ingen beskjeden arbeidsliste med andre ord. I henhold til beredskapsplanen for HNO skal tjenesten kunne plukke opp 21 personer i løpet av to timer innenfor en radius på 65 nautiske mil fra Heidrun. Dette inkluderer reaksjonstid, flytid og opplukking av personell.

Vanskelige arbeidsforhold

Tåke er ikke et ukjent fenomen i Nordsjøen. Det gjør det vanskelig å jobbe for dem som har ansvaret for helikopterberedskapen. Det blir mye venting, og ventetida brukes til vedlikeholdsarbeid og forberedelser til øvelser og redningsoperasjoner. Selv om disse tingene er viktige nok og må drilles inn, er treningen ute i lufta minst like nødvendig. Besetningen driver kontinuerlig

Tåken gir også god anledning til vedlikeholdsarbeid og forberedelser til redningsoppdrag og øvelser. Her er Stein Agnar Kristoffersen, SAR-sykepleier, med ryggen til og redningsmann Morten Stoltz Hanssen i gang med vedlikeholdsarbeid.

pick-up trening hvor redningsmann og SAR-sykepleier heises ned på båter av forskjellig størrelse. De heiser opp personell fra sjø, fra flåter og båter. Flere timer i uka brukes til denne typen trening og det er "brief" og "debrief" i forkant og etterkant. I tillegg kommer samtrening av medisinske prosedyrer med redningsmann og sykepleiere på de andre installasjonene i ansvarsområdet.

”Bøtta” klargjøres for bruk.

Virkeligheten

Ikke bare ulykker og hendelser på oljeinstallasjonene får bistand fra helikopterberedskapen. Det finnes en rekke eksempler på ulykker av både mindre, og svært alvorlig karakter hvor sivile har fått oppleve hva et beredskapsteam sitter inne med av kunnskap og erfaring.

Noen husker kanskje historien om autolinebåten ”Stållegg Senior” som fikk motorstopp og gikk på grunn nordvest for Brønnøysund i januar 2003. Båten sank i løpet av få minutter og mannskapet måtte evakuere båten i kraftige snøbyger, stiv kuling og høy sjø. Tilfeldigvis hadde redningshelikopteret fra Heidrun vært ute på øvelse da tråleren forliste. Helgeland Arbeiderblad skiver dette om redningsaksjonen: ”Vi

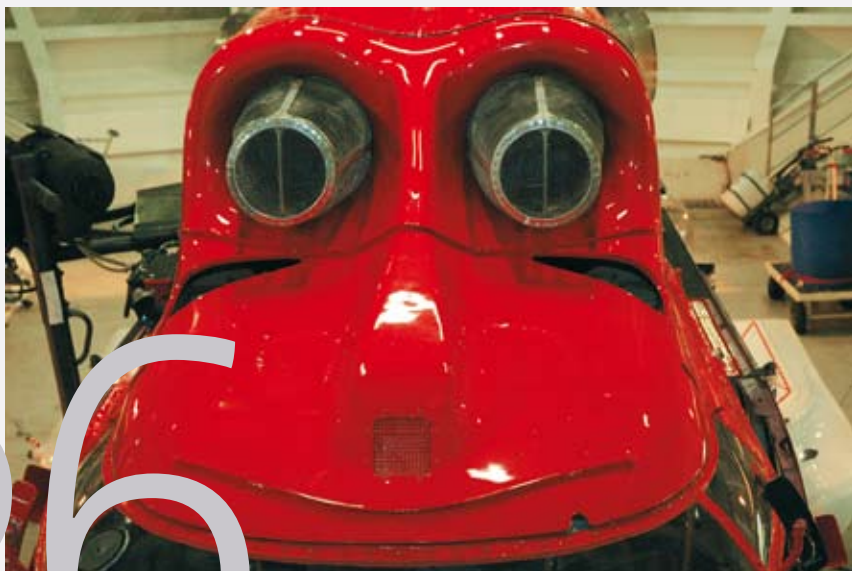
hadde fremdeles helikopteret i gang da vi fikk beskjed om at det var noen som trengte hjelp. De lurte på om vi hadde heis i helikopteret, og det hadde vi jo. Vi fylte på drivstoff og dro ut, forteller kaptein på helikopteret, Petri Lehtonen.” ”Vi hadde fått melding om at de overlevende hadde gått om bord i redningsflåter, men dem så vi ikke noe til. De fleste satt allerede på skjæret. Redningsmennene måtte først hjelpe de som fremdeles befant seg i vannet, og heiste ned redningsmannen før de landet på skjæret. Ni overlevende ble med helikopteret på første turen inn til basen i Brønnøysund. Der ventet ambulanser og medisinsk personell på å ta seg av dem. Helikopteret dro så tilbake for å hente de to siste overlevende.”

I Brønnøysund Avis ble dette skrevet om redningshelikopteret:

”Et redningshelikopter som vanligvis er stasjonert på Heidrun, befant seg til alt hell i Brønnøysund i går. Takket være dette kunne mannskapet fra havaristen plukkes opp etter en knapt en time. Legehelikopteret ville ikke hatt en sjanse. Det helikopteret som sto i Brønnøysund hadde heis, og kunne derfor brukes til å plukke opp mannskapet, sier Kjell Tennes ved Hovedredningsentralen i Bodø.” En omkom og 11 ble reddet under forliset av ”Stållegg Senior”.

SAR Oseberg

Vedlikeholdet og det forebyggende er hovedinnholdet i arbeidsdagen også på Oseberg feltsenter. Helikopteret er satt opp med to ”shutler” per dag, og det er det eneste faste oppdraget de har. Ellers er dagen viet beredskap som innebærer venting, vedlikehold og trening. Kravene om å plukke 21 personer på to timer gjelder overalt i Nordsjøen, og dette trenes det på. En vanlig test er å kaste dukker på sjøen og få dem opp i helikopteret så raskt som mulig. Seks dukker ble plukket opp i løpet av 10 minutter. Muligens er det rekorden,

Visste du at helikopteret er en snill liten fyr?

og om det ikke er det, er det i hvert fall raskt.

Sjekking av vær og vind er en viktig del av forberedelsene og selv om slike ting er rutine, er det likevel viktig å alltid gjøre den delen like grundig.

- Vi går aldri over planleggingen med en harelabb, sier mannskapet.

Beredskap og hendelser

Enkelte ting klarer mannskapet å stoppe før det utvikler seg til hendelser. Et eksempel er fiskebåter som må avskjæres.

- Fiskebåtene har en tendens til å bruke plattformene som veipunkt. Hvis en ikke har klart å få skipperen til å snu båten når det er en time igjen til den rekker plattformen, går alarmen. Full shutdown og folk i livbåter.

Blir folk flau?

-Det hender.

Statistikk for 2006

I fjor står SAR-helikopteret oppført med 16 redningsoppdrag, 53 ambulanseoppdrag, tre andre oppdrag (blant annet båter på kollisjonskurs) og de fraktet i land 58 personer. I tillegg hadde de et oppdrag som gikk ut på å redde sønn av Jens Christian Hauge som skulle dra i åpen båt til Shetland.

- Målet var å samle inn penger til Tsunamiofrene. Han var godt utstyrt med en 17 fots åpen båt og en ti hesters Yamaha. 30 miles fra Marstein, sydvest

for Bergen ble været dårlig. Han prøvde å snu, fikk bølgene over seg og skjønnte at dette var et dårlig prosjekt.

Så kom vi...

Dette gikk godt, men det gjør det ikke alltid?

- Nei, du må lære deg å leve med

alvorlige hendelser. Vi kan ikke jobbe i denne bransjen uten humor. Du finner ikke gravlavor her, til gjengjeld finnes mye galgenhumor. Det blir en måte å leve på.

Eivind Elvatun, tekniker/heisoperatør
Per Solberg, helikopterflyger
Vidar Sæle - helikopterpilot

Kjetil Larsern, redningsmann

Støyskadede piloter – hvor lenge skal forsikrings-selskapene fortsette plagingen?

Tekst og foto: Halvor Erikstein

De fleste av SAFE Magasinets lesere reiser mye med helikopter. Mange har nok spurt seg om hvordan det kan gå med hørselen til pilotene som tilbringer så mange timer i så kraftig støy.

Kanskje litt overraskende at Luftfartstilsynet ikke har ført tilsyn med arbeidsmiljøet til så kritisk arbeid. Resultatet er at i dag er mange piloter svært plaget av nedsatt hørsel og tinnitus. For enkelte har de helsemessige plagene blitt så store at det har ført til tap av flysertifikat og full uførhet.

SAFE har over lang tid, og etter beste evne, støttet helikopterpilotens kamp for å få godkjent larmskadene som yrkessykdom. Vi har støttet kampen både i solidaritet med en gruppe som har det vondt, men også med tanke på våre egne medlemmer som sliter med de samme problemene. Hvis forsikringsindustrien kan vinne fram med sin påstand om at helikopterstøy ikke gir støyskade, vil det være få andre yrkesgrupper som kan forvente godkjenning for sine støyskader.

Selv om helikopterpilot Amund-Ragnar Bjerkeseth har en rettskraftig dom på at hans tinnitus skyldes støyen i helikopter, fortsetter forsikrings-selskapet If krigen mot andre støyskadede piloter. 20. til 24. august behandlet Gulating

lagmannrett George Connerys ankesak. I stedet for å forholde seg til Bjerkesethdommen, hevdet forsikrings-selskapet at Connerys hørselsskade og tinnitus bare var en naturlig alderssvækkelse.

If har hatt yrkesskadeforsikringen til CHC Helicopters. På det tidspunktet forsikringen ble tegnet, hadde de nok ingen ide om støyforholdene og den totale mangel på oppfølging av piloters arbeidsmiljø. Vi må derfor anta at forsikringspremien har vært satt alt for lavt, og at forsikrings-selskapet er i ferd med å få et stort tap. Dette er den mest nærliggende forklaringen til den sterke motstanden pilotene har møtt, og If's uvilje til å gjøre opp for seg.

Forsikrings-selskapet har ubegrenset med midler. Alt settes inn på å skremme andre fra å gå til sak. George Connery som tapte i Jæren Tingrett, har så langt hatt 800000 kroner i saksomkostninger. Tilsvarende beløp måtte Bjerkeseth bruke for å vinne fram med sin sak. Dette i en situasjon hvor det også er slutt på vanlig arbeidsinntekt! Etter Connery og Bjerkeseth er det rundt 12

piloter som har saksøkt If for larmskade. Vi har grunn til å tro at det i tillegg er flere piloter som kommer med krav mot forsikringsbransjen.

Heldigvis har forsikringsindustrien møtt en skadegruppe som ikke er så lettskremt. I tillegg har pilotene opparbeidet seg stor kompetanse og et solid nettverk til ekspertise som ikke opptrer som forsikrings-selskapenes forlengde arm. Det tyngste lasset har Amund-Ragnar Bjerkeseth dratt. Uten hans utrettelige arbeid hadde det rett og slett ikke vært noen støysak.

I motsetning til i Tingretten, var vitnelisten i Connerysaken forsterket med svensk ekspertise. Blant annet vitnet akustiker Per-Anders Hellstrøm, den svenske Forsvarsmaktens toppeksperter på støy. I tillegg hadde Connery blitt grundig spesialistundersøkt ved Karolinska Sjukhus. Ingen av de svenske ekspertvitnene var i tvil om årsaken til Connerys hørselsproblemer.

I sin ekspertforklaring viste Per-Anders Hellstrøm til at de ved overgang til Super Puma, tidlig så at piloter fikk

Foto til venstre:
Gulating Lagmannsrett
Dr. Rønning Arnesen,
spesialist på larmskader,
akustiker Per-Anders
Hellstrøm, George Connery,
advokat Svein Olav Balle,
rettens formann Margareth
Christophersen. Helt til
høyre If-advokat Emil Bryhn

På bordet. Et lite utvalg av
hørselsvern og intercom. Fra
venstre dr. Rønning Arnesen,
Per-Anders Hellstrøm, George
Connery og Svein Olav Balle.

problemer med hørselen. De igangsatte en grundig kartlegging. Der ble det dokumentert at støyen forårsaket av intercom bidro med omkring 10 desibel i tillegg til det som hørselsvernet slapp igjennom. Studien viste at ved måling på innsiden av hørselsvernet, kunne pilotene være utsatt for opptil 100 desibel i øregangen.

Den Svenske Forsvarsmakten tok problemet på alvor. I en to års periode før de hadde utviklet tiltak mot den skadelige støyeksponeringen, begrenset de daglig flytid til 30 minutter. Etter dette økte man til 3 timer, og i dag har man ingen begrensninger. Dette etter utvikling av bedre hørselsvern, helsekontroller og mye mer oppmerksomhet på støy.

Tilsvarende vitnemål framførte Per-Anders Hellstrøm i Bjerkesethsaken. Med denne bakgrunnen kunne en kanskje tror at If ville ta Bjerkesethdommen til etterretning, og erkjenne ansvar for Connerys skade. Men nei da. I stedet forsøkte If-advokaten å underkjenne det svenske forsvarrets arbeid, og stille tvil om målingene som var gjort.

Undertegnede har vært vitne i begge sakene. Det er i dag mye kunnskap om bruk og begrensninger av hørselsvern. Min oppgave i retten var å forklare forskjellen på den beskyttelsen som produsenten av hørselsvern oppgir på emballasjen, og den reelle dempnin-

gen en kan forvente ved praktisk bruk. Dette skulle etter hvert være elementær kunnskap, men dessverre fortsatt ikke akseptert av luftfartens arbeidsgivere og forsikringsindustrien. Der leser man på pakken! I utkastet til Oljeindustriens Landsforenings (OLF) retningslinjer for håndtering av hørselsskadelig støy har selv OLF oppgitt at et hørselsvern med oppgitt dempning på minst 30 desibel, i bruk ikke kan regnes for å dempe mer enn 12 desibel.

Det var derfor særdeles trist å høre CHCs flygersjef som forklarte at de regnet hørselsvernet til å dempe 25-30 desibel. Tilsvarende var det førstemende at den såkalte eksperten på støy ved Flymedisinsk Institutt, Antony Wagstaff fullstendig manglet innsikt både i det svenske arbeidet, bruk av realistiske dempningsverdier og intercom som vesentlig bidragsyter til støyeksponeringen. I følge Antony Wagstaff viste hans studier at piloter tvert om hadde en bedre utvikling av hørselen enn normalbefolkningen som ikke var særskilt støyuksatt. Det sier vel litt om forsikrings-selskapets desperasjon at denne type "ekspertvitne" blir benyttet i sak hvor piloten har loggført 13 800 flytimer.

En fordel ved disse støysakene er at vi nå

har dommere som har fått god innsikt i både tekniske og helsemessige forhold ved skadelig støyeksponering. I tillegg har sakene tydelig demonstrert hvor hinsides ufaglig forsikrings-selskapets vitner kan opptre.

Jeg tror at sakene også viser at støyeksponeringen av personell som bruker intercom på plattformene må studeres nærmere. Vi må håpe at rettssystemet setter strek i Connerysaken. Nå er det på tide at If gjør opp for seg. Trenger de penger får de heller gå til regress mot arbeidsgiverne som ikke har tatt støy på alvor.

Etter en god dag i retten: Fra venstre: Akustiker ved svenske Forsvarsmakten Per_Anders Hellstrøm, Advokat Svein Olav Balle, helikopter-pilot Amund-Ragnar Bjerkeseth og flykaptein John Kristoffersen, Norsk Flygerforbund.

Egenerklæringer i forsikringselskapene

Tekst og foto: Mette Møllerop

SAFE har sendt krav om egenerklæring og spørsmål om utvidet innsyn i helsejournaler til datatilsynet.

SAFE har fått flere henvendelser fra medlemmer som blir meldt inn i kollektivforsikringer på arbeidsplassen, og som i retur får uttidige og detaljerte krav om egenerklæringer fra forsikringselskapet.

- Dette forlanges som et vilkår for å få full forsikringsdekning, sier Kari Bukve, organisasjonssekretær i SAFE.

- I tillegg til denne egenerklæringen krever forsikringselskapet fullt innsyn i alle tenkelige helsejournaler. På bakgrunn av erklæringen og journalen vil forsikringselskapet vurdere om du har en tilfredstillende helse som gir deg mulighet for å få full forsikringsdekning. Gjelder det alle forsikringselskap?

- Ja, generelt sett gjelder det alle.

Ingen utpeker seg som verre enn andre?

- Det har vi ikke grunnlag for å si noe om. Det kan selvfølgelig tenkes, men i denne saken tas det opp på generelt grunnlag.

Lov eller ikke lov?

SAFE stiller seg spørrende til om forsi-

kringsselskapene kan kreve egenerklæringer på kollektive forsikringer.

- Hele poenget med en kollektiv forsikring er jo at folk er forskjellige med forskjellig utrustning og varierende grad av helsemessige "kvaliteter". Med andre ord vil en gruppe mennesker variere mellom svært god helse til god eller mindre god helse. Forsikringspremien for kollektive forsikringer er nettopp basert på at folk er forskjellige, men at snittet er godt. På den måten blir risikoen fordelt, i motsatt til individuelle forsikringer, sier Kari.

Hva er det som forlanges svart på i disse egenerklæringene?

- De egenerklæringene som vi får inn som eksempler, er svært detaljerte. For eksempel spør de om vedkommende har brukt stimulerende midler som sovemidler, nervemidler, narkotika og alkohol. Forsikringselskapet ønsker å vite om noe av dette brukes regelmessig eller i perioder. Likeledes spør de om vedkommende har hatt angst, depresjon og utbrenthet utover to

ukers varighet. I tillegg til utførlige opplysninger om helsen, spør de om høyeste fullførte utdanning. På toppen av det hele vil forsikringselskapene ha en blankofullmakt for å kunne innhente helseopplysninger innenfor alle relevante instanser. Det gjelder leger, sykehus, trygdekontor og liknende. Kari Bukve reagerer også på at alvorlige plager som knyttes opp mot depresjon, angst og utbrenthet knyttes opp mot tidsperspektiv på to uker eller mer. - Et slikt tidsperspektiv er lite sett i forhold til flere medisinske problemstillinger og vitner om mangelfull forståelse for disse problemstillingene.

Datatilsynet kommer inn i bildet

SAFE kontaktet datatilsynet og spurte hvilke begrensninger som gjelder innenfor personvern. - Kan virkelig forsikringselskapene kreve alle tenkelige opplysninger på bordet når det inkluderer tidligere lovbrudd, behov for medikamenter, høyeste fullførte utdanning og liknende. Er disse opp-

lysningene relevante for å vurdere en kollektiv pensjonsforsikring?
Hva svarte datatilsynet?
- De svarte at de har forstått det slik at det er et grunnleggende skille mellom individuelle og kollektive forsikringsavtaler, hvor de kollektive som regel inngås uten helsevurdering. I de kollektive avtalene er det en gruppe eller sammenslutning som er part i avtalen med forsikringsselskapet. Forsikringen kommer medlemmene til gode ved at gruppen eller sammenslutningen inngår avtale på vegne av eller til fordel for medlemmene.

Videre skriver de: "Datatilsynet ønsker en redegjørelse for den relevansvurderingen som ligger til grunn for innhenting av de ulike typer helseopplysninger i forbindelse med gruppelivsforsikring i forsikringsselskapet (navn på selskapet er utelatt av redaktør)." Datatilsynet påpeker videre at samtykkeerklæringen ikke er i samsvar med de krav som stilles til samtykke som gyldig behandlingsgrunnlag i følge personopplysningsloven. De mener også at en uredigert journal kun kan innhentes i unntakstilfeller og at det ikke skal innhentes samtykke til dette før "innhenting fremstår som tvingende nødvendig".

Klare ord fra datatilsynet, med andre ord.

- Ja, det er et svært klart svar, det er det ingen tvil om. Jeg er glad for tilbakemeldingen som bekrefter det SAFE og jeg har ment hele tida. I tillegg skriver datatilsynet at de vil ta opp saken på et mye bredere grunnlag, ved å utarbeide endelige maler for bransjen i samarbeid med Finansnæringens hovedorganisasjon.

Da får vi håpe at krav om egenerklæ-

ringer av denne typen forsvinner for godt, sier Kari Bukve

Juristens hverdag

Tekst: Mette Møllerop

Foto: Hege Furre

Det er ikke de store sakene som preger juristens hverdag for tida, men nye problemer og problemområder dukker opp i tillegg til saker av ”gjengangertype”, sier advokat Birgitte Rødsæther i SAFE.

- Vi har få store, tunge saker for tida, sier Birgitte Rødsæther.

- Generelt er dagene våre mer preget av kontinuerlige angrep på etablerte avtaler og ordninger som man har oppnådd tidligere. Det fører til at man hele tida må stå i mot et press fra arbeidsgiverne, man må markere seg i små og store saker, og det kan til tider være litt slitsomt. Vi, som resten av gjengen her, får dermed en viktig funksjon som ”vaktbikkjer”. Gjelder det alle selskaper og bedrifter, eller er det noen som peker seg ut?

- I etablerte klubber

faller ting relativt lett på plass når vi kommer på banen. I de sakene som kommer inn til oss, blir rundt 80 prosent av sakene løst. I en del tilfeller løser også klubbene sakene sine selv. I nye bedrifter derimot, opplever vi saker hvor arbeidsgiver prøver seg, men hvor det løser seg etter hvert, når arbeidsgiver ser at dette ikke fører noen vei.

Nye selskaper

Det er først og fremst ”nye” selskaper som skaper problemer, herunder særlig utleieselskapene.

- Det gjelder generelt, sier Birgitte Rødsæther. - Det finnes selvfølgelig innleide selskaper som driver virksomheten sin i tråd med lover og regelverk og som vi stort sett aldri har problemer med. Men det finnes en god del av motsatt type og, dessverre. Her er det mye rart, for å si det litt enkelt, og selv om det ofte løses ved hjelp av en henvendelse eller

to herfra, blir det arbeid ut av det og.

Er det store eller små saker?

- Begge deler. De fleste henvendelsene kan nok karakteriseres som små saker, men de er likevel viktige for den enkelte. Det er kanskje heller ikke tida for de såkalte store sakene nå. Da tenker jeg på saker som for eksempel omhandler masseoppsigelser og nedbemanninger. Bli juridisk avdeling i SAFE mye brukt av klubbene?

- Ja, det vil jeg si. Særlig de etablerte klubbene bruker oss mye som rådgivere og konsulenter.

Juridisk avdeling har en god blanding av saker som angår enkeltmedlemmer, gjerne knyttet opp mot Arbeidsmiljøloven og andre lover, og saker som omhandler tariffavtaler og kollektive avtaler.

- Vi har den senere tid også hatt en del saker som ligger under Fylkeslegen i Rogaland, saker som synes å ha utspring i innstramming av regelverk og praksis i forhold til når man får lov å reise offshore. Problemet med disse sakene er at de i realiteten kan resultere i yrkesforbud.

Hvilke former for innstramming tenker du på?

- Å bringe med seg enkelte medikamenter har blitt problematisk. Her det viktig å kjenne til adgangen til å få dispensasjon fra helsekravforskriften hvis man ellers fungerer godt på jobb.

Gode tider i arbeidslivet

Tidligere ble angrep på arbeidstakere stort sett satt i sammenheng med et arbeidsmarked i nedgangstider. Nå ser vi en tydelig tendens til press til tross for at største delen av næringslivet opplever tider de tidligere bare kunne drømme om.

- Ja, det er litt rart at det er såpass mange angrep på arbeidstakerne nå, medgir Birgitte. - Det er vanskelig å spekulere i årsakene, men kanskje er økte lønnskostnader på grunn av økt aktivitet og derved flere ansatte årsaken til at arbeidsgiverne prøver å stramme inn der de tror det er enklest å få gjennomslag.

Kanskje irriterer det en del arbeidsgivere at de må sørge for norske lønns- og arbeidsforhold her i landet når de helst ville ha kjøpt billige polakker og arbeidstakere fra andre lavkostland istedenfor?

- Ja, det er slett ikke umulig at det også er en av årsakene til de forsøkene på angrep som vi opplever nå, sier Birgitte.

- Vi ser også at de forsøker å holde fagforeningene ute, særlig ønsker de at SAFE skal "stå på gangen". Det er ikke til å stikke under en stol at i enkelte saker er det vanskelig å nå fram, fordi andre fagforeninger allerede har signert på avtaler de etter mitt syn ikke burde ha inngått. Det er for øvrig et problem vi møter når saker ender i arbeidsretten.

Nok å gjøre

Med to advokater i SAFE er det likevel mer enn nok å gjøre.

- Ja, vi er ikke akkurat arbeidsledige her. Vi har jo fått mange nye medlemmer og det gir oss mer arbeid, selvfølgelig.

Er det et tankekors at dere bruker så mye tid og arbeid på å løse saker som omhandler arbeidsforhold i et land som Norge, hvor lover- og regelverk for arbeidslivet egentlig er godt regulert?

- Ja, på mange måter er det et tankekors. Det vi ser, er en utvikling som kanskje best kan beskrives som "det er lov å prøve seg".

Det juridiske hjørnet

I dette nummeret av SAFE magasinet har Advokat Åse Langeland hos vår nye samarbeidspartner Advokatfirma Øverland ANS skrevet litt om samboeravtaler, et svært praktisk emne. Åse Langeland er en av dem du treffer når du benytter deg av SAFE sin juridiske telefonservice.

Samboeravtaler

Samboeravtale er avtale mellom ugifte samboende som regulerer spørsmål om økonomien dem imellom.

Samboere er per definisjon par som lever i et stabilt ekteskapslignende forhold i en felles husholdning. Det er ikke noe krav om at partene har forskjellig kjønn, slik at homofile samboerskap likestilles med heterofile.

Det finnes ingen generell lov som regulerer slike forhold. Husstandsfellesskapsloven gir samboere noen rettighet for eksempel til å overta gjenstander eller rett til bolig, men ut over dette er samboeravtaler regnet som avtaler innenfor det formuesrettslige området og regulert av avtaleloven.

Det er i Norge i dag et stort antall samboerskap av kortere og lengre varighet, med og uten barn. De fleste av disse klarer fint å regulere hvordan man skal

dele økonomi og annet mens man enda er sammen. Det er når man skiller lag at problemene kan oppstå. Da er det i de fleste tilfeller best for alle parter; både voksne og eventuelle barn, at man på forhånd har avtalt hva som skal skje ved et brudd. En slik avtale kan spare partene for store konflikter med eventuelt påfølgende rettssaker og store kostnader.

Det finnes i utgangspunktet ikke så mange grenser for hva man kan avtale. I enkelte tilfeller kan avtaler settes til side fordi de er urimelige, og dermed i strid med avtaleloven, men dette hører til sjeldenhetene.

Det kan være hensiktsmessig å regulere for eksempel:

1. Hvordan skal man dele på eiendeler og utgifter mens man bor sammen.

2. Hvordan skal man dele på eiendeler hvis man går fra hverandre.

3. Hvordan kan man sikre samboere/barn hvis den ene skulle falle fra.

Pkt. 3 krever testaments form, og det er i mange tilfeller hensiktsmessig med testament i tillegg til samboeravtaler, men det vil jeg ikke behandle i denne omgang.

Eneie er utgangspunktet for samboere. Det du tar med deg inn i samboerskapet og senere skaffer deg eller får, eier du alene. Det samme gjelder for gjeld, med mindre man inngår en avtale om at begge skal være ansvarlig for gjelden. Man kan og avtale sameie fullt eller delvis. Hvis man har avtalt sameie for eksempel i bolig er det sameieloven som regulerer forholdet mellom dere, hvis dere er uenige om hvordan den skal brukes eller deles ved brudd.

Økonomiske spørsmål er ofte kilde til konflikter i mange sammenhenger og i samboerskap. Tjener den ene vesentlig mer enn den andre, tar den ene var på felles barn mens den andre jobber, betaler den ene løpende regninger mens den andre betaler lån og kjøper innbo. Regulerer man dette for eksempel ved å ha avtale om at man eier en forholdsmessig brøk av det man skaffer seg mens man lever sammen, kan man begrense slike konflikter.

Hva skjer hvis man går fra hverandre og det oppstår en konflikt? I noen tilfeller er det slik at den ene gir seg, for så å angre bittert når det har gått en tid fordi det oppleves som om man har gitt bort deler av sin formue til noen man ikke bryr seg om lenger.

I noen tilfeller kan man "klamre" seg til forholdet ved å krangle om hus, båt og bil via rettssystemet, til begge parter

har betalt mer enn det beløpet de krangler om til advokater. Regulerer man dette ved for eksempel å avtale at den ene skal ha første rett til boligen, kan man unngå dette.

For de fleste mennesker kan et samlivsbrudd i seg selv være en såpass vanskelig opplevelse, at det å inngå en avtale mens man fremdeles er glade i hverandre, vil være en stor fordel.

Som nevnt kan man avtale det meste. Det finnes og hjelp å få hvis man føler at man ikke kan gjøre dette på egenhånd. Er man rimelig sikker på hva man ønsker, kan man sette seg ned sammen og utforme en avtale, som så signeres av begge parter. Det er ikke andre krav til form enn dette.

Det finnes en mengde informasjon på internett og eksempler på samboeravtaler.

Hvis man føler behov for råd og rettleiding kan man ta kontakt med en familierettsadvokat, som vil kunne tilpasse avtalen de individuelle behov man måtte ha. Alle disse alternativ vil være en billig forsikring mot eventuelle fremtidige konflikter.

Medlemsfordeler

Foto Tom Haga

Hva får du igjen for medlemskapet?

- Du blir en del av SAFE, energiansattes egen organisasjon.
- Du får direkte innflytelse på dine sosiale og lønsmessige arbeidsforhold.
- Du får nødvendig juridisk hjelp i ditt arbeidsforhold og juridisk telefon service i andre saker.
- Du får frivillig forsikringstilbud.
- Du får gode vilkår i Gjensidige-bank.
- SAFE avholder jevnlig ulike typer kurs og konferanser.
- Medlemsbladet SAFE magasinet sendes automatisk til din hjemmeadresse.

Grasrotorganisasjon

Du blir en del av energiansattes egen organisasjon hvor medlemmene utvikler og leder organisasjonen. SAFE betegner seg som en "grasrotorganisasjon". Selv om forbundsstyre og arbeidsutvalg står for den daglige driften, er det medlemmene som i siste instans kan avgjøre kursen gjennom uravstemning. Medlemmene er dermed organisasjonens øverste myndighet. Nest øverst står kongressen som velger organisasjonens ledelse, peker ut prioriterte arbeidsområder og foretar nødvendige endringer av SAFE sine lover og målsettinger.

Kunnskap = styrke

Ute på arbeidsplassene har klubber og tillitsvalgte ansvaret for å ivareta medlemmenes interesser. Disse deltar i

møter, kurser og seminarer etter behov. Vårt mål er at alle SAFE sine tillitsvalgte skal være godt skolerte og holdes faglig oppdaterte, slik at de kan imøtegå hverdagens utfordringer. Vi ønsker også at medlemmene deltar på kurs og seminarer. En organisasjon med faglig oppdaterte og kunnskapsrike medlemmer er en sterk organisasjon.

Innflytelse som medlem

Du får direkte innflytelse på dine sosiale og lønsmessige arbeidsforhold. SAFE oppfordrer klubbene, tillitsvalgte og medlemmene til å holde møter lokalt, slik at lønn og saker som har tariffmessig betydning kan diskuteres, fremmes som forslag og derigjennom bidra til forbedring av tariffavtalen. Det holdes felles tariffkonferanse hvor alle klubber/foreninger er representert. I tillegg til den tariffmessige biten, blir organisasjonen bedre kjent med hverandre og får en god innsikt i de tariffmessige problemstillinger hvert enkelt tariffområde måtte ha. Det styrker samholdet i organisasjonen.

Juridisk bistand

Etter anbefaling fra din klubb tilbyr SAFE advokatbistand i saker knyttet til ansettelsesforhold med videre. Har du spørsmål/ problemer vedrørende ditt arbeidsforhold? Kontakt klubben for bistand. Ved behov vil SAFE sine advokater bistå i saken, selvsagt vederlagsfritt.

SAFE har en samarbeidsavtale med Advokatfirma Vogt & Wiig AS om behandling av yrkesskadesaker for medlemmene. Firmaets personskadeavdeling har lang erfaring i behandling av alle typer personskadesaker for skadelidte. Ta kontakt med advokatene i SAFE for videre henvisning. Du kan også kontakte firmaet direkte på telefon 22 31 32 00. Bergsjø eller Vidhammer er dine kontakter i firmaet. Bistanden er i utgangspunktet gratis for medlemmene.

Gratis juridisk telefonservice i saker av "privat karakter":

SAFE har inngått avtale med Advokatfirma Øverland ANS vedrørende gratis juridisk telefonservice for medlemmer i SAFE. Medlemmene kan ringe i kontortiden mellom kl. 08.30 – 15.30. Ta kontakt på telefon 51 89 52 20. Ytterligere advokathjelp tilbys for kr 300 for første halvtime, deretter kr 1000,- pr time. 25 prosent merverdiavgift kommer i tillegg.

Før du ringer, ha følgende klart:

- medlemsnummer i SAFE (du finner det på baksiden av SAFE magasinet eller gamle OFSA)
- alle dokumenter i saken.

Du får et godt forsikringstilbud i SAFE/YS forsikringene. Forsikringene er et tilbud og baseres på frivillighet. Ingen forsikringer

er derfor inkludert i SAFE kontingenten, med unntak av grunnforsikring i SAFE som gjelder fra 01.01.03. Avtalen er lagt ut i SAFE arkiv.

www.safe.no/dokumenter/ACFA506.doc

www.safe.no/dokumenter/ACFA502.doc

Som medlem av SAFE har du tilgang til bank- og forsikringsavtalen og de tilbud som er forhandlet frem mellom YS og Gjensidige. Les mer på om medlemsfordelene hos Gjensidige og YS Unique – egen konto for YS-medlemmer.

REGLER FOR MEDLEMSKAP

Aktivt medlemskap:

Aktivt medlemskap gjelder fra du melder deg inn til den dag du melder deg ut. For å være aktiv medlem må du betale kontingenten hver måned, hvis ikke annen melding er gitt til SAFE. Dersom du er deltidsansatt og betaler redusert (1/2) kontingent til forening/klubb, betaler du tilsvarende redusert kontingent til SAFE. Forhold som nevnt i § 14.6 kan også innvilges redusert kontingent.

Overføring av medlemskap:

Hvis du skifter arbeidsgiver husk på å gi SAFE og klubben din melding om at medlemskapet skal overføres, slik at vi får gjort de nødvendige rutiner i forbindelse

med opprettholdelse av ditt medlemskap.

Fritak for kontingent

Etter §14.5 kan du for kontingent dersom dokumentasjon foreligger ved følgende forhold:

- abeidsløshet
- verneplikt,
- skole/kurs, utdanningstid uten lønn
- permittering uten lønn
- lærlingkontrakt

Passivt medlemskap:

I henhold til SAFE vedtektene § 14.6 kan du søke midlertidig om passivt medlemskap dersom dokumentasjon foreligger ved følgende forhold:

- pensjonering
- uførhet
- attføring
- støttemedlemskap

Du betaler da kr. 300,- pr. år i kontingent. Blir du sykemeldt skal trygdekontoret sørge for at trekket blir vedlikeholdt. Det er arbeidsgiver som skal gi beskjed om dette til trygdekontoret ved oversendelse av inntekts- og skatte-opplysninger. Den enkelte bør imidlertid påminne sin arbeidsgiver om å melde fra om dette. Kontingent til SAFE fastsettes av kongressen/landsmøte.

SAFE
Svarsending 7112
0096 Oslo

Adressaten betaler
for sending i Norge

Distribueres av
Posten Norge

Jeg melder meg herved inn i **SAFE**

BRUK BLOKKBOKSTAVER. SKRIV TYDELIG. IKKE BRUK FORKORTELSER.

Navn: _____

Adresse: _____

Postnummer/ Sted: _____

Tlf.: _____

Fødsel- og personnr. (11 siffer): _____

E-mail adr.: _____

Arbeidsgiver: _____

Arbeidssted/arbeidsplass: _____

Stilling: _____

Lærling f.o.m.: _____

t.o.m.: _____

Fast ansatt

Vikar

Jeg aksepterer at arbeidsgiver foretar månedlig trekk av fagforeningskontingenten.

Jeg melder meg herved ut av forbund: _____

For å ivareta mine medlemsbetingelser samtykker jeg i at SAFE utleverer nødvendige opplysninger om min fagforeningstilknøytning til SAFE/YS samarbeidspartnere.

Dato: _____

Signatur: _____

Ønsker du SAFE/YS kollektive innboforsikring fra i dag, eller informasjon om øvrige kollektive forsikringer i SAFE, ring 03100 eller ta kontakt med nærmeste Gjensidige kontor.

SAFE – Sammenslutningen av fagorganiserte i energisektoren

Besøksadresse: Engelsminnegt 24, 4008 Stavanger

Postadresse: Postboks 145 - 4001 Stavanger

Telefon: 51 84 39 00. Telefaks 51 84 39 40

www.safe.no

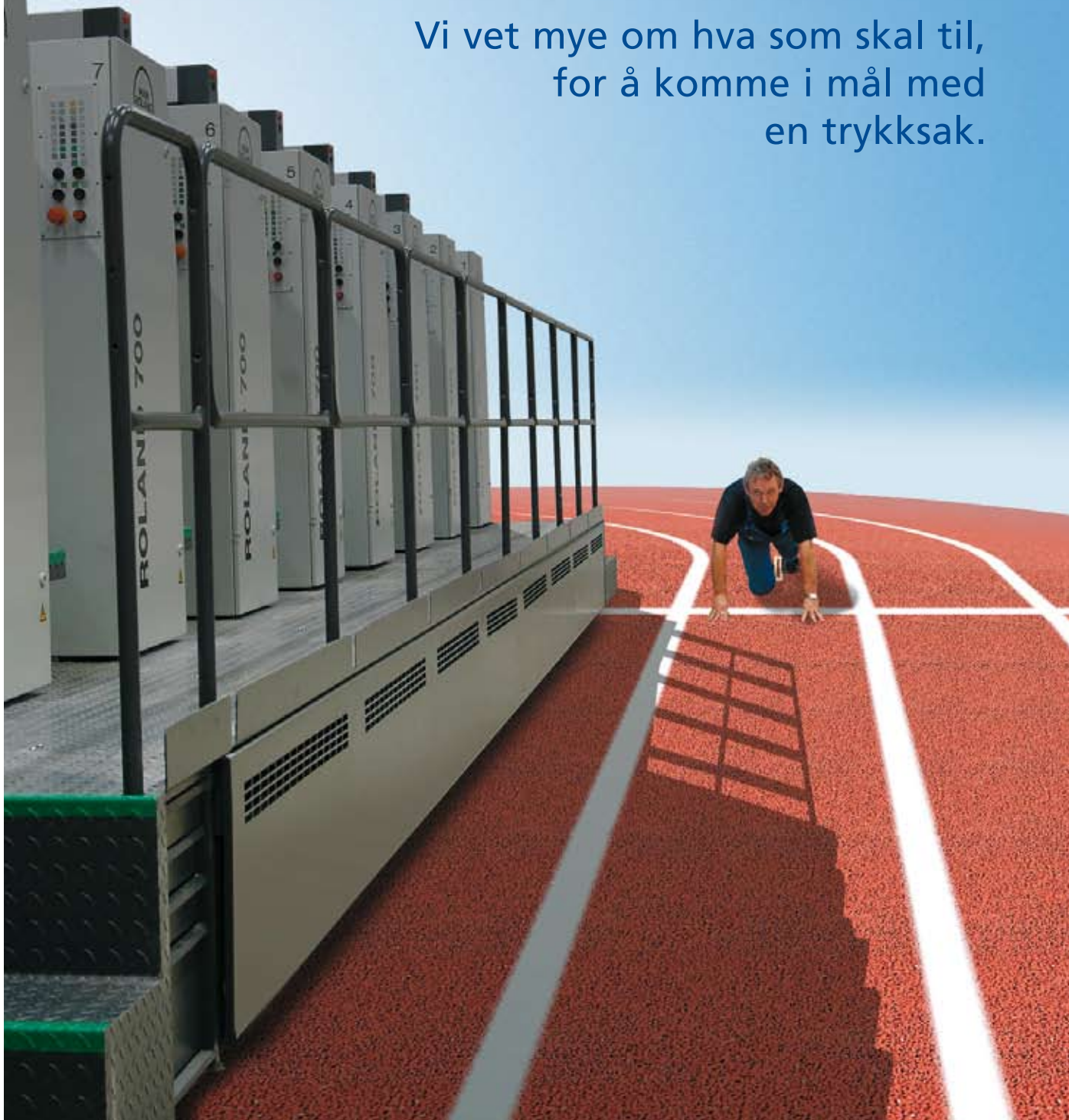
Et rettferdig arbeidsliv!

Trykkstart!

Vi vet mye om hva som skal til,
for å komme i mål med
en trykksak.

KAI HANSEN
FØRST OG FREMST - TRYKKERI

Hva skal jeg si?

Mange lurer på hva de skal si når en de kjenner får kreft.
Trenger *du* noen å snakke med?

Ring **Kreftlinjen** på telefon 800 48 210.

Du kan også kontakte oss på

- › e-post: kreftlinjen@kreftforeningen.no
- › SMS til 1980 merket Kreftlinjen
- › eDialog 24 på www.kreftforeningen.no

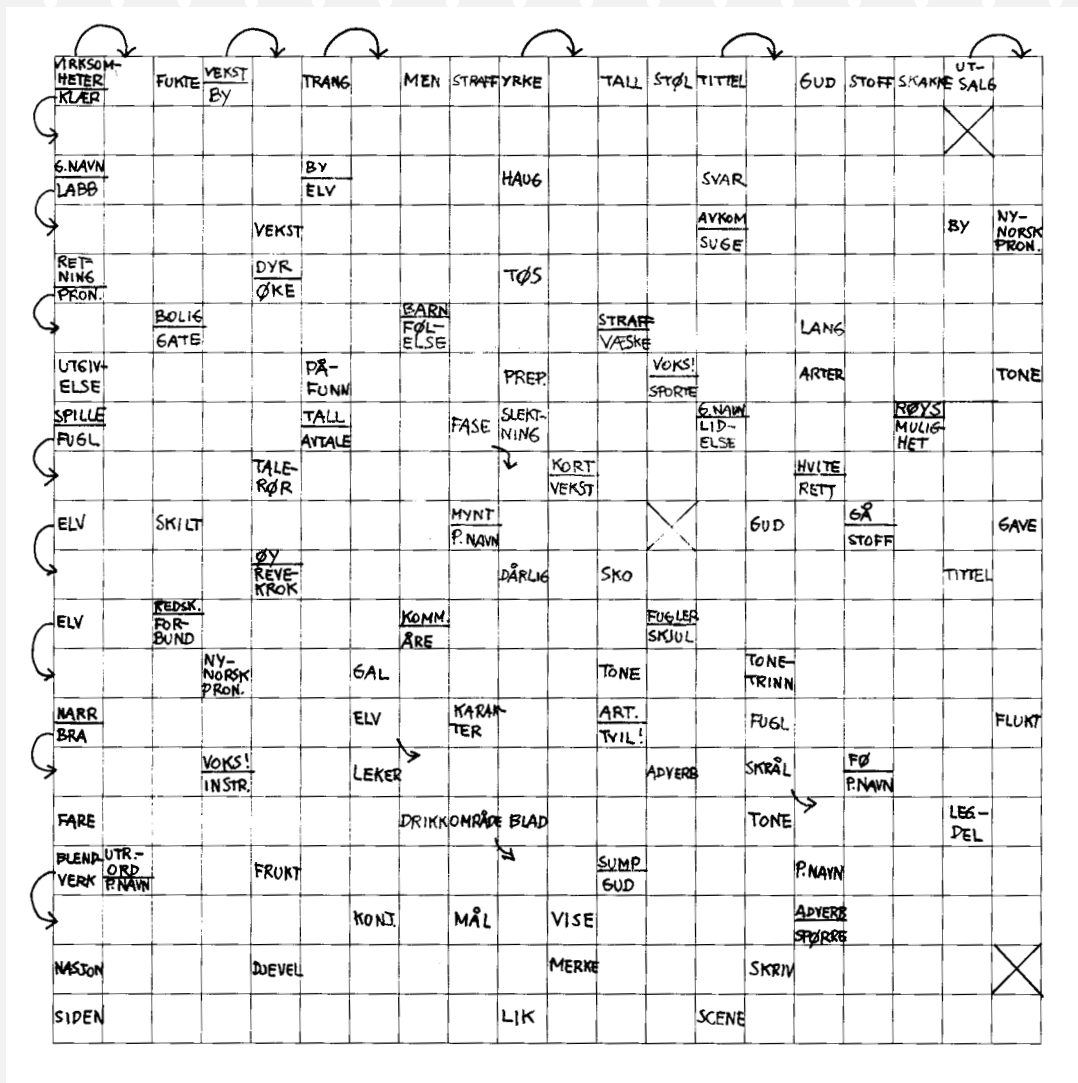
På Kreftlinjen møter du fagfolk som har lang erfaring
og bred kunnskap om kreft.

› Frivillig innsats med innsamlede midler

Kryssord

Send løsningen på kryssordet inn til SAFE, PB. 145 - Sentrum, 4001 Stavanger, innen 20. november, og merk konvolutten "Kryssord". Riktig løsning på kryssordet i nr. 3 kommer i SAFE magasinet 4 2007

Navn: _____

Adresse: _____

Løsning og vinnere av forrige nummers kryssord

Rolf D. Karlsen
Markveien 51 A
9510 Alta

Lars Birger Baustad
Klovning
5570 Aksdal

Tor Zimmermann
Langenesveien 375
4640 Søgne

Odd Jarle Hovland
Øvre Fjellstad
5550 Sveio

Terje Ro
Johan Øydegards-
vei 26
4616 Kristiansand S

Ole Kristian
Urkedal
Søre Skaret
5050 Valderøy

Odd Sigve Lundmo
Olaf Paulusvei 33
4024 Stavanger

Tor Henning
Sæstad
Løyningsveien 50
4370 Egersund

L I G U S S B
SYKEHUSDIREKTØR KÅPE
REAGERE UTE RARITET
SKI RAKETT UL OPERA
ESEL ELG EVNE L IL
SERIELAG RENNELØKKE
FROSK MEIS EDLE UL
TO TETTE OM I SNEK
REI EIRE MENN VADSØ
BASIS ELG LEGE BE
DU KOKE ELI G KEBAB
DA ARAMIS AG OLE A
PAPPAPERMISSJON HUD
BORRE K N EVJE TRAN
DIER TITT OR RENNE
LEKNE EN MUNN ANDEL
LODNE TESIL I B L E
SANTIAGO INNMARI V
EDEL ALKE OK GOSEN E
OR STETT SED SIGAR

Porto betalt
ved innlevering
P.P.
Norge/Norvège

B-BLAD/B-EQONOMIQUE

Returadresse
SAFE
Postboks 145
Sentrum
4001 Stavanger

Medlemsblad for sammenslutningen av fagorganiserte i energisektoren. **Nr 3 September 2007**

LEDERE	Terje Nustad Bjørn Tjessem Roy Erling Furre	Leder. Telefon 51 84 39 01/909 07 332. E-post: terje@safe.no 1. nestleder, Tariff. Telefon 51 84 39 02/900 42 387. E-post: bt@safe.no 2. nestleder, HMS. Telefon 51 84 39 03/975 61 889. E-post: roy@safe.no
SAFE TARIFF	Kari Bukve Siegfried Bischler Levard Olsen-Hagen	Org. sekretær, Tariff. Telefon 51 84 39 10. E-post: kari@safe.no Org. sekretær, Tariff. Telefon 51 84 39 31. E-post: sb@safe.no Jurist / Org.sekretær. Telefon: 51 84 39 11. E-post: levard@safe.no
SAFE ADMINISTRASJON	Torill Lorentzen Mette Møllerop Anita Fløisvik Vikar	Kontorleder/Økonomi. Telefon 51 84 39 07. E-post: torill@safe.no Redaktør SAFE magasinet, informasjonsansvarlig. Telefon 51 84 39 09/957 35 710. E-post: mette@safe.no Adm.medarbeider, Adv.sekretær, systemansvarlig. Telefon 51 84 39 06/986 09 337. E-post: anita@safe.no Adm.medarbeider, Sentralbord, forsikring, medlemsregister. Telefon 51 84 39 00. E-post: margrethe@safe.no
SAFE JURIDISK	Bent Endresen Birgitte Rødsæther	Advokat. E-post: bent@safe.no Advokat. E-post: br@safe.no
SAFE HMS	Halvor Erikstein	Org. sekretær/Yrkeshygieniker. Telefon 51 84 39 21. E-post: halv@safe.no